

การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่
เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ

สุเมธ พลคะชา

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ธันวาคม 2560
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ สุเมธ พลกะชา ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สญา ชีระวิชิตระกุล)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สญา ชีระวิชิตระกุล)

..... กรรมการ
(ดร.ผลาดร สุวรรณโพธิ์)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่ 18 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2560

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาและช่วยแนะนำ
แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สฎายุ ธีระวิชิตระกุล ซึ่งเป็น
ประธานควบคุมงานนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ผู้วิจัยขอกราบ
ขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านดังปรากฏชื่อในงานนิพนธ์ฉบับนี้ ที่ได้
ให้ความกรุณาและอนุเคราะห์ในการตรวจความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม รวมทั้งข้อเสนอแนะ
ที่เป็นประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อสมพงษ์ พลคะชา คุณแม่วิลาวัลย์ พลคะชา และครอบครัว
ที่เป็นขวัญกำลังใจ รวมทั้งสนับสนุนผู้วิจัยตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์ของงานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูกตเวทิตาแด่บุพการี
บูรพาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษาและ
ประสบความสำเร็จมาจนตราบเท่าทุกวันนี้

สุเมธ พลคะชา

57920588: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม/ ศูนย์การเรียนรู้เฉพาะความพิการ/ บุคคลที่บกพร่องทางด้านสติปัญญา

สุเมธ พลคะชา: การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของ

ศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อพัฒนาคนพิการ

(A STUDY THE PARENTS' PARTICIPATION OF EDUCATIONAL ADMINISTRATION OF REDEMPTORIST CENTER FOR CHILDREN WITH SPECIAL NEEDS UNDER

REDEMPTORIST FOUNDATION FOR PEOPLE WITH DISABILITIES) คณะกรรมการควบคุม

งานนิพนธ์: สภายุชิระวณิชตระกูล, กศ.ด. 97 หน้า. ปี พ.ศ. 2560.

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาในระดับและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาการเด็กพิเศษพระมหาไถ่ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อพัฒนาคนพิการ จำแนกตามระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ของผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้ปกครองนักเรียน ศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อพัฒนาเด็กพิเศษ จำนวน 103 คน จากกลุ่มประชากร จำนวน 152 คน โดยวิธีคำนวณกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 607-610) เลือกโดยวิธีการสุ่มแบบง่าย (Sample random sampling) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา โดยมีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .20-.99 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการทดสอบค่าที (t -test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี Sheffe's method

ผลการวิจัย พบว่า

1. การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน ศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อพัฒนาเด็กพิเศษ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อพัฒนาเด็กพิเศษ จำแนกตามระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

57920588: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: PARTICIPATION/ CHILDREN WITH SPECIAL NEEDS/ PEOPLE WITH DISABILITIES

SUMET PHONKACHA: A STUDY THE PARENTS' PARTICIPATION OF EDUCATIONAL ADMINISTRATION OF REDEMPTORIST CENTER FOR CHILDREN WITH SPECIAL NEEDS UNDER REDEMPTORIST FOUNDATION FOR PEOPLE WITH DISABILITIES. ADVISORY COMMITTEE: SADAYU TEERAVANITRAKUL, Ed.D. 97 P. 2017.

This research aims to study and compare the parents' participation of educational administration of Redemptorist Center for children with special needs under Redemptorist Foundation for people with Disabilities as classified by educational background, career, and income of parents. The sample used in this study was 103 parents in Redemptorist Center for children with special needs. The criteria used to determine the size of the sample was suggested based on Krejcie & Morgan's table. The instrument used in this research was a five-point scale questionnaire, with the item discriminative power between .20-.99 and the reliability of .98. The statistics used to analyze the data was Mean ($\bar{X}$), Standard Deviation (SD), t -test and One-way ANOVA, and Sheffe's Test.

This study revealed that:

1. The result of study the parents' participation of educational administration of Redemptorist Center for children with special needs as a whole and each aspect was at a medium level.
2. The comparison the parents' participation of educational administration of Redemptorist Center for children with special needs as classified by educational background, career, and income of parents showed no statistical significant difference.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและสภาพปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	3
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
สมมติฐานการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	7
2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
บริบทศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ มูลนิธิพระมหาไถ่ เพื่อพัฒนาคนพิการและเมืองพัทยา.....	9
หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา.....	17
หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม.....	29
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย.....	43
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	45
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	48
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	48
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	48
การหาคูณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	49
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	67
สรุปผลการวิจัย.....	67
อภิปรายผล.....	69
ข้อเสนอแนะ.....	74
บรรณานุกรม.....	76
ภาคผนวก.....	84
ภาคผนวก ก.....	85
ภาคผนวก ข.....	89
ภาคผนวก ค.....	95
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	97

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	ข้อมูลสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา อาชีพและรายได้..... 54
2	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษภายใต้ มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อพัฒนาคนพิการ..... 55
3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้ มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อพัฒนาคนพิการด้านการปฏิบัติงานใน โรงเรียน..... 56
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษภายใต้ มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อพัฒนาคนพิการด้านการจัดการศึกษา..... 57
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้ มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อพัฒนาคนพิการด้านการพัฒนา..... 58
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้ มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อพัฒนาคนพิการด้านการมีส่วนร่วมในแบบสมบูรณ์..... 59
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้ มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อพัฒนาคนพิการจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง..... 60
8	การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้ พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อพัฒนาคนพิการ จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง..... 61
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้ มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อพัฒนาคนพิการจำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง..... 62

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
10	64
เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่ เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ จำแนกตาม อาชีพ.....	
11	65
ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้ มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการจำแนกตามรายได้ของผู้ปกครอง.....	
12	66
การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้ พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ จำแนกตามระดับรายได้ของผู้ปกครอง.....	
13	96
ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ.....	

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและสภาพปัญหา

โดยธรรมชาติบุคคลแต่ละบุคคลย่อมมีความแตกต่างกัน ทั้งในเรื่องชาติกำเนิด ฐานะความเป็นอยู่ รูปร่าง หน้าตา รวมถึงสติปัญญาและความสามารถในการเรียนรู้ และด้วยเหตุแห่งความแตกต่างดังกล่าว นำมาซึ่งปัญหาที่ต้องมีการแก้ไขทั้งในด้านวิธีการและรูปแบบการจัดการศึกษาที่เหมาะสม ให้สามารถพัฒนาบุคคลนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษาจึงนับเป็นตัวแปรที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี โดยเฉพาะในวัยเด็กซึ่งเป็นช่วงที่สามารถจัดการศึกษาและมีการพัฒนาได้มากที่สุด เด็กที่มีความต้องการพิเศษกลุ่มบกพร่องทางด้านสติปัญญา การเรียนรู้ และออทิสติก นับเป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่มีความน่าสนใจในเรื่องการวางแผนจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมให้เด็กกลุ่มนี้ มีพัฒนาการใกล้เคียงเด็กปกติมากที่สุด ซึ่งต้องรีบดำเนินการตั้งแต่เมื่อแรกเกิด หรือเมื่อพบความพิการ (Early intervention) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเรียนรู้ในทักษะการดูแลช่วยเหลือตนเอง ซึ่งจะต่อยอดสู่พัฒนาการในด้านอื่น ๆ (ผดุง อารยะวิญญู, 2542, หน้า 45)

จากการศึกษาลักษณะการเรียนรู้ของบุคคลที่บกพร่องทางสติปัญญา พบว่า เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ กลุ่มที่บกพร่องทางด้านสติปัญญา การเรียนรู้และออทิสติกนั้น การช่วยเหลือตนเอง นับเป็นสิ่งที่จำเป็น ที่เด็กพิเศษกลุ่มดังกล่าว จะต้องเรียนรู้และกระทำด้วยตนเองจากประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน บุคคลกลุ่มนี้มีข้อจำกัดในเรื่องการเรียนรู้ช้ากว่าบุคคลทั่วไป มีข้อจำกัดในการจำ เสียสมาธิง่าย มีปัญหาในเรื่องการเรียนรู้สิ่งที่เป็นนามธรรม รวมถึงการถ่ายโยงความรู้ (ผดุง อารยะวิญญู, 2542, หน้า 45)

ในเด็กที่บกพร่องทางด้านสติปัญญาในระดับเรียนได้ ที่มีระดับสติปัญญา 50-70 จะมีลักษณะที่เป็นปัญหาหลายประการ อาทิ การขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ต้องพึ่งพาคนอื่นแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน มีปัญหาด้านความจำ ลืมง่าย พุดไม่ชัด มักมีปัญหาสุขภาพ อีกทั้งปัญหาในเรื่องการถ่ายโยงความรู้ ที่ไม่สามารถนำความรู้ที่เรียนมาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้ ด้วยข้อจำกัดต่าง ๆ อันส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้และการฝึกทักษะที่จำเป็นต่าง ๆ ของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับเรียนได้ จึงจำเป็นที่ครูหรือผู้ปกครองที่ดูแลการฝึกทักษะต้องใช้วิธีการสอนที่เหมาะสมเพื่อช่วยให้บุคคลเหล่านี้ สามารถเรียนรู้ได้ง่ายและรวดเร็วยิ่งขึ้น รวมถึงเนื้อหาของหลักสูตรสำหรับเด็กที่ความบกพร่องทางด้านสติปัญญา ระดับเรียนได้ ควรครอบคลุมถึงทักษะที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน (ผดุง อารยะวิญญู, 2542, หน้า 42-45)

การพัฒนาเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เหล่านี้ ควรได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมุ่งเน้นที่ผู้ปกครองซึ่งควรต้องมีบทบาทที่สำคัญ สอดคล้องกับแนวคิดในการปฏิรูปการศึกษา รุ่ง แก้วแดง (2541) กล่าวว่า การจัดการศึกษาตามแนวคิดในการปฏิรูปการศึกษา เป็นการสนองตอบความต้องการของชุมชน ให้ความสำคัญกับผู้ปกครองและชุมชนเข้ามา มีบทบาทมีส่วนร่วมรับผิดชอบในกระบวนการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ดังนั้น แนวทางการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน จึงเป็นลักษณะ คึงการศึกษาให้ครอบครัว โดยให้การสนับสนุนและส่งเสริมในรูปแบบด้านการเรียนการสอน เพราะเด็กส่วนใหญ่อยู่กับครอบครัวมากกว่าอยู่ที่โรงเรียนหรือศูนย์ที่จัดบริการ ดังนั้น ครอบครัวจึงนับเป็นสถาบันที่มีผลต่อการเรียนรู้ของเด็ก และพ่อแม่ผู้ปกครอง ซึ่งเปรียบเสมือนครูคนแรก จึงต้องมีบทบาทในการให้การศึกษาอบรมในทุกด้านแก่บุตรหลานของตนเอง (รุ่ง แก้วแดง, 2541)

นอกจากนี้ O'Connell (1992, pp. 10-12) กล่าวว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองช่วยเหลือ จะมีความพยายามในการแก้ปัญหาได้ดีกว่าและต่อเนื่องกว่านักเรียนที่ไม่มีผู้ปกครองช่วยเหลือ ครูผู้สอน จะประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษา ผู้ปกครองต้องมีความเข้าใจเรื่องการสอนเพิ่มเติมที่บ้านมีส่วนสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก และต้องมีแนวคิดในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับการใช้สิ่งแวดล้อมในบ้านเพื่อการเรียนรู้คณิตศาสตร์ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ Friend and Cook (2003, pp. 215-245) ที่ได้สรุปถึงการมีส่วนร่วมรับผิดชอบของครอบครัวว่าเป็นกฎหมายและเป็นกุญแจสำคัญ ในการกำหนดอนาคตทางการศึกษาเฉพาะบุคคลกับสภาพความบกพร่อง จะเห็นได้ว่าครอบครัวมีความสำคัญในการมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการประชุมแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลหรือ Individual education plan อย่างมาก

ศูนย์การเรียนพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ ขอจัดการศึกษาในรูปแบบ “ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ” ตามความในมาตรา 3 พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ในรูปแบบการศึกษานอกระบบ ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้หลักสูตรสำหรับผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา พ.ศ. 2551 ฝึกทักษะให้กับนักเรียน ดังนี้ 1) การเคลื่อนไหว 2) สังคมและการดำรงชีวิต 3) การทำงานและพื้นฐานอาชีพ 4) ภาษาและการสื่อสาร 5) วิชาการ 6) การช่วยเหลือตนเอง

ดังนั้น จากความต้องการจำเป็นพิเศษที่หลากหลายในแต่ละบุคคล ของนักเรียนที่บกพร่องทางสติปัญญาที่มาเรียนที่ศูนย์การเรียนพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ จึงมีความจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งผู้ปกครองนักเรียนนับเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม

ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ จึงเห็นถึงความสำคัญในการศึกษาประเด็นการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง จึงได้เสนอวิจัยเรื่อง “การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ พัทยา”

คำถามวิจัย

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของนักเรียนศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อพัฒนาคนพิการ อยู่ในระดับใด
2. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อพัฒนาคนพิการจำแนกตามระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ของผู้ปกครองแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของนักเรียนศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อพัฒนาคนพิการ
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของนักเรียนศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อพัฒนาคนพิการ โดยจำแนกตาม ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้

สมมติฐานการวิจัย

ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษา อาชีพและรายได้แตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อพัฒนาคนพิการ แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ของการวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อพัฒนาคนพิการ ในการจัดการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ซึ่งกำหนดให้ทุกส่วนในสังคม

มีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน โดยเฉพาะพ่อ แม่ ผู้ปกครอง ซึ่งอยู่ใกล้ชิดเด็กมากที่สุด ซึ่งในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของนักเรียนศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่ เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ ใน 4 ด้าน Morrison (1996, pp. 363-368) ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในโรงเรียน ด้านการมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนา และด้านการมีส่วนร่วมในแบบสมบูรณ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ปกครองนักเรียนศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่ เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ จำนวน 152 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้ปกครองนักเรียนศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ จำนวน 108 คน จากกลุ่มประชากร จำนวน 152 คน โดยวิธีคำนวณกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 607-610) เลือกโดยวิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพผู้ปกครอง

3.1.1 ระดับการศึกษา แบ่งเป็น

3.1.1.1 ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี

3.1.1.2 ระดับปริญญาตรีขึ้นไป

3.1.2 อาชีพ แบ่งเป็น

3.1.2.1 รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ

3.1.2.2 ธุรกิจส่วนตัว/ ค้าขาย

3.1.2.3 รับจ้าง

3.1.2.4 อื่น ๆ

3.1.3 รายได้ แบ่งเป็น

3.1.3.1 ไม่เกิน 15,000 บาท

3.1.3.2 ตั้งแต่ 15,000 บาท ขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของนักเรียนศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ ใน 4 ด้าน Morrison (1996, pp. 363-368) ได้แก่

- 3.2.1 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในโรงเรียน
- 3.2.2 การมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการศึกษา
- 3.2.3 การมีส่วนร่วมในการพัฒนา
- 3.2.4 การมีส่วนร่วมในแบบสมบูรณ

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ในการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของนักเรียนศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่ เพื่อการพัฒนาคนพิการ ผู้วิจัยจึงได้นิยามศัพท์ไว้ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วม หมายถึง การร่วมคิด ร่วมทำ การมีส่วนร่วมรับรู้รับทราบ ให้ความร่วมมือ ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมหรือการดำเนินการใด ๆ ของผู้ปกครองนักเรียนใน 4 ด้าน ได้แก่

1.1 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในโรงเรียน หมายถึง การค้นหาวิธีการที่จะทำให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมความสามารถของนักเรียน ซึ่งงานเหล่านี้จะช่วยสนับสนุน โครงการของโรงเรียนหรือชั้นเรียน ฝ่ายบริหารสามารถส่งเสริมให้ผู้ปกครองทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยครู การเป็นพี่เลี้ยงเด็ก การจัดหาทุน และร่วมทำงานธุรการ เป็นต้น การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารรูปแบบนี้เป็นวิธีการที่สามารถมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ

1.2 การมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการศึกษา หมายถึง การที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีความสำคัญต่อกระบวนการจัดการศึกษา เช่น การวางหลักสูตร การทบทวนและคัดเลือกตำรา การเข้าร่วมเป็นสมาชิกในคณะทำงานและคณะกรรมการต่าง ๆ

1.3 การมีส่วนร่วมในการพัฒนา หมายถึง วิธีการที่เน้นการพัฒนาการมีส่วนร่วมผู้ปกครองและพัฒนาคุณภาพของครอบครัวเป็นหลัก ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ปกครองที่เข้าร่วมจะได้เรียนรู้ ปฏิบัติในการส่งเสริมครอบครัว การมีส่วนร่วมลักษณะนี้พบใน โครงการร่วมมือโรงเรียน ชุมชน

1.4 การมีส่วนร่วมในแบบสมบูรณ หมายถึง นอกเหนือจากการมีส่วนร่วมในข้อ 1.1-1.3 ที่กล่าวมาแล้ว โดยวิธีการด้านการพัฒนานักเรียน (Developmental approach) วิธีการนี้เป็นวิธีการที่กว้างขวางมากกว่า 3 วิธีแรก อย่างไรก็ตามในวิธีการนี้ ยังให้ความสำคัญกับครอบครัว ในฐานะศูนย์กลางของการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ วิธีการนี้ไม่ได้ให้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครอบครัวหรือสมาชิกในครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ และสร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัว ผลก็คือ สมาชิกทุกคนในครอบครัวล้วนแต่มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือรวมทั้งตัวเด็ก ๆ เอง

2. ระดับการศึกษา หมายถึง การศึกษาขั้นสูงสุดของผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ระดับ ได้แก่ 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี 2) ปริญญาตรีขึ้นไป

3. อาชีพ หมายถึง อาชีพที่เป็นแหล่งรายได้หลักของผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถาม แบ่งเป็น 4 ประเภท ได้แก่ 1) รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ 2) ธุรกิจส่วนตัว/ ค้าขาย 3) รับจ้าง และ 4) อื่น ๆ

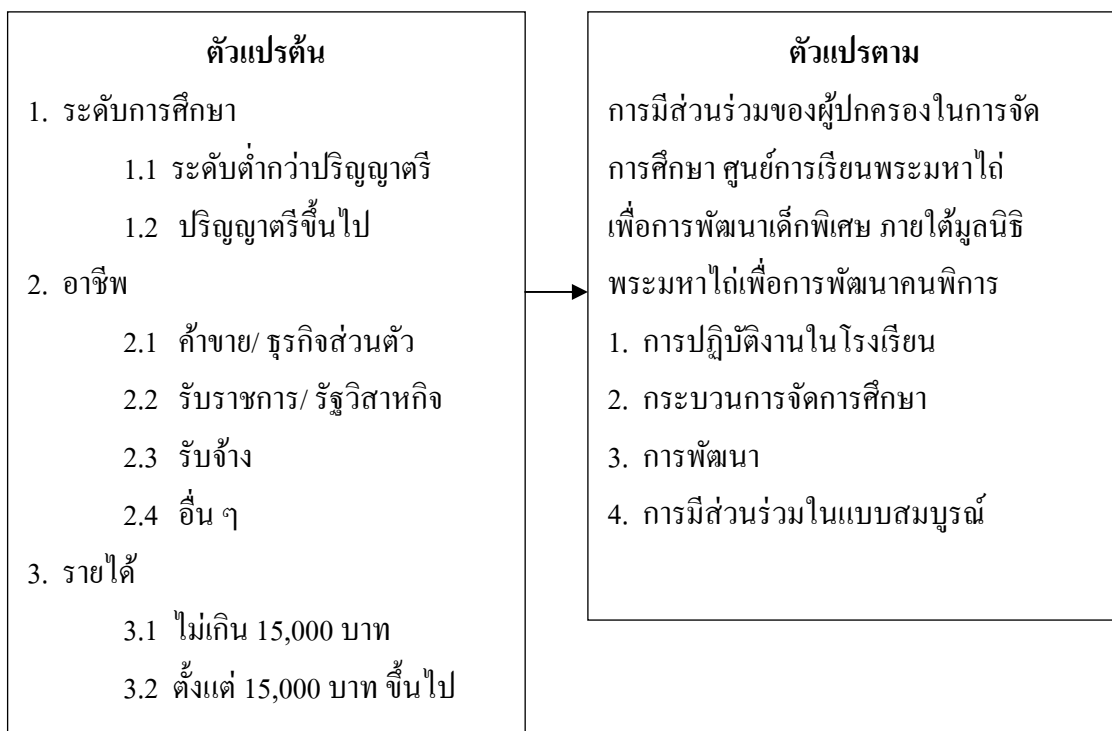
4. รายได้ หมายถึง รายได้เฉลี่ยของผู้ปกครองแต่ละเดือน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ รายได้ไม่เกิน 15,000 บาท และรายได้ตั้งแต่ 15,000 บาท ขึ้นไป

5. ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ที่เป็นเครือญาติ หรือผู้ที่มีสิทธิทางกฎหมายในการดูแลเด็กพิเศษที่เป็นนักเรียนในศูนย์การเรียนพระมหาไถ่เพื่อพัฒนาเด็กพิเศษ

6. ศูนย์การเรียนพระมหาไถ่เพื่อพัฒนาเด็กพิเศษ หมายถึง ศูนย์ที่มีการจัดการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย ตาม พ.ร.บ. การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 โดยองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร คือ มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ ได้รับการอนุญาตจัดการศึกษาในรูปแบบศูนย์การเรียน จากสำนักงานพื้นที่การประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2557

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ศูนย์การเรียนพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ
2. ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ศูนย์การเรียนพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ จำแนกตามระดับการศึกษา อาชีพและรายได้
3. นำผลการวิจัยที่ได้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบกระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกับผู้ปกครองให้ดีขึ้น

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของ ศูนย์การเรียนพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อพัฒนาคนพิการ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องตามลำดับหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. บริบทศูนย์การเรียนพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ มูลนิธิพระมหาไถ่ เพื่อพัฒนาคนพิการและเมืองพัทยา
2. หลักการ แนวคิด เกี่ยวกับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
  - 2.1 ความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
  - 2.2 ระดับความรุนแรงของความบกพร่องทางสติปัญญา
  - 2.3 ลักษณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
  - 2.4 หลักการฝึกเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
  - 2.5 เทคนิควิธีการส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
  - 2.6 การช่วยเหลือ ระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
  - 2.7 หลักในการเสริมแรงสำหรับกับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
3. หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
  - 3.1 ความหมายการมีส่วนร่วม
  - 3.2 ความสำคัญการมีส่วนร่วม
  - 3.3 การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
  - 3.4 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
4. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

บริบทศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ มูลนิธิพระมหาไถ่ เพื่อการพัฒนาคนพิการและเมืองพัทยา

ข้อมูลทั่วไป

ศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อพัฒนาคนพิการ ตั้งอยู่เลขที่ 440 หมู่ 9 ตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี (เมืองพัทยา) โทรศัพท์ 038-716538 โทรสาร 038-716542 Email: sn@mahatai.org จัดทะเบียนเป็นศูนย์การเรียนรู้เฉพาะสำหรับคนพิการที่บกพร่องทางสติปัญญา ออทิสติกและสมองพิการ กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

ประวัติสถานศึกษาโดยย่อ

เริ่มจากโครงการเสวนาผู้ปกครองที่มีบุตรหลานเป็นเด็กพิเศษในเมืองพัทยา เมื่อเดือนเมษายน 2550 มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อพัฒนาคนพิการได้ทราบถึงปัญหาและความต้องการของผู้ปกครองที่มีบุตรหลานเป็นเด็กพิเศษ ซึ่ง ได้แก่ ความยากลำบากในการเดินทางไปพบนักวิชาชีพในโรงพยาบาลหรือศูนย์บริการของรัฐ ข้อจำกัดในเรื่องสถานศึกษาที่จัดการเรียนรวมในพื้นที่ที่มีการเปลี่ยนแปลงครูและผู้บริหารบ่อย นโยบายเกี่ยวกับเด็กพิการไม่แน่ชัด สื่อ อุปกรณ์ และสถานที่ยังไม่ค่อยพร้อมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ รวมถึงขาดบุคลากรที่มีทักษะในการจัดการศึกษาพิเศษ

ด้วยเห็นถึงความยากลำบากดังกล่าว ทางมูลนิธิ ฯ จึงได้เริ่ม “ห้องกระตุ้นพัฒนาการ” ขึ้นมาโดยทำโครงการเบื้องต้นเสนอสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ได้อุปกรณ์เบื้องต้น เช่น ลูกวีนิง แทมมารีน อ่างบอล เบาะ บอลต่าง ๆ มาเพื่อกระตุ้นพัฒนาการเด็กพิเศษ รวมถึงประสานนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยบูรพา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาที่มีทักษะในการกระตุ้นพัฒนาการมาหมุนเวียนให้บริการ จากเริ่มแรกเปิดบริการในเดือนธันวาคม 2550 มีผู้รับบริการจำนวน 15 คน และด้วยจำนวนเด็กพิเศษที่มารับบริการมากขึ้น ทางมูลนิธิ ฯ จึงได้เพิ่มบุคลากรและพื้นที่ในการให้บริการ จนกระทั่งเดือนมกราคม 2555 จึงได้เปลี่ยนจาก “ห้องกระตุ้นพัฒนาการ” เป็น “ศูนย์พัฒนาการเด็กพิเศษพระมหาไถ่” และด้วยเด็กที่มากขึ้น และความต้องการให้มีการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมากขึ้น ทางมูลนิธิ ฯ จึงได้ขอยื่นคำขอจัดตั้งเป็นศูนย์การเรียนรู้ที่จัดโดยองค์กรเอกชน และแผนการสอนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2557 ให้เปิดทำการเรียนการสอนในขั้นพื้นฐาน ระดับประถมศึกษา สำหรับบุคคลที่บกพร่องทางสติปัญญาและออทิสติก การศึกษาขั้นพื้นฐานในรูปแบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตั้งแต่ปีการศึกษา 2558 และเปลี่ยนชื่อเป็น “ศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ” จนปัจจุบัน

มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ ได้รับใบอนุญาตจัดตั้งสมาคมหรือองค์การ เลขอนุญาตที่ ต.252/ 2543 อนุญาต ณ วันที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2543 โดยสำนักงานคณะกรรมการ วัฒนธรรมแห่งชาติ

ปรัชญา การศึกษาพัฒนาคุณภาพชีวิต สู่การดำรงชีวิตอิสระในสังคมอย่างเสมอภาค

วิสัยทัศน์ ศูนย์พัฒนาการเด็กพิเศษพระมหาไถ่ เป็นหน่วยงานที่ส่งเสริมศักยภาพเด็ก หรือบุคคลที่มีความจำเป็นพิเศษที่มีมาตรฐานสู่การพึ่งพาตนเอง มีอาชีพและดำรงชีวิตอิสระใน สังคมอย่างมีความสุขบุคคลที่มีความจำเป็นพิเศษที่มีมาตรฐานสู่การพึ่งพาตนเอง มีอาชีพและดำรงชีวิต อิสระในสังคมอย่างมีความสุข

พันธกิจ

1. ส่งเสริมและกระตุ้นพัฒนาการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early intervention: EI) และ เตรียมความพร้อมเด็กหรือบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษผ่านการจัดทำแผนการจัดการศึกษา เฉพาะบุคคล (Individualized education program: IEP) เพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองและดำรงชีวิต ได้อย่างอิสระ
2. จัดการเรียนการสอนในหลักสูตรการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำหรับเด็กหรือบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
3. พัฒนาศูนย์พัฒนาการเด็กพิเศษพระมหาไถ่สู่ความเป็นมืออาชีพ และเป็นที่ยอมรับในระดับประเทศและระดับสากล

อัตลักษณ์สถานศึกษา

นักเรียนศูนย์การเรียน สื่อสัจย์ กตัญญู ขยัน และมีน้ำใจ
 เอกลักษณ์สถานศึกษา สื่อสัจย์ กตัญญู ขยัน และมีน้ำใจ
 (ศูนย์พัฒนาการเด็กพิเศษ, 2557)

มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ

ชื่อองค์กร

มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ ชื่อภาษาอังกฤษ คือ The Redeptorist Foundation for People with Disabilities

เอกสารสำคัญ

1. ใบอนุญาตจัดตั้งสมาคมหรือองค์การ เลขอนุญาตที่ ต.252/ 2543 อนุญาต ณ วันที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2543 โดยสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

2. ใบสำคัญแสดงการรับรองเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ ทะเบียนเลขที่ 0485
 รับรองโดย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ เมื่อวันที่
 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548
 ที่ตั้งหน่วยงาน
 เลขที่ 440 หมู่ 9 ตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี 20260
 โทรศัพท์ 038-716-247-9 โทรสาร 038-716-542

ความเป็นมา

มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ ก่อตั้งโดย บาทหลวงเรย์มอนด์ เบรินเนน หรือ
 ที่เราเรียกกันว่า “คุณพ่อเรย์” ผู้ก่อตั้ง โรงเรียนอาชีวพระมหาไถ่ พัทยา โดยคุณพ่อเรย์ได้เล็งเห็นถึง
 ความจำเป็นที่ต้องมีหน่วยงานที่เป็นนิติบุคคลมาเป็นเจ้าของและดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อสร้าง
 ความมั่นคงในการดำเนินงานตามจิตตารมณ์ได้สืบไป ดังที่คุณพ่อเรย์ได้ย้ำเสมอว่า “พ่อต้องการ
 ช่วยเหลือคนพิการทุกคนทั้งโลกเลย”

คุณพ่อเรย์จึงได้ดำริให้มีการตั้งมูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการขึ้น
 โดยความเห็นชอบจากคณะพระมหาไถ่แห่งประเทศไทยซึ่งขณะนั้นมี บาทหลวงบรรจง ไชยรา
 เป็นประธานในฐานะเจ้าคณะพระมหาไถ่แห่งประเทศไทย เพื่อสร้างความมั่นคงให้โรงเรียน
 อาชีวพระมหาไถ่ พัทยา

คุณพ่อเรย์ยังได้ให้แนวทางถึงการดำเนินงานของมูลนิธิในการเป็นองค์กรสนับสนุนและ
 จัดหาทุนในการดำเนินงานของศูนย์จัดหางานคนพิการพระมหาไถ่ และสนับสนุนกิจกรรมอื่น ๆ
 เพื่องานด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการตามที่เห็นสมควร เพื่อให้สามารถดำเนินงานตามจิตตา
 รมณ์ได้อย่างยั่งยืน รวมทั้งเพื่อริเริ่มการดำเนินงานหรือสนับสนุนกิจกรรมอื่นในการส่งเสริมและ
 พัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

มูลนิธิได้รับอนุมัติจากสำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติตาม เลขอนุญาตที่ ต.252/ 2543
 ลงวันที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2543 และได้จดทะเบียนเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์กับคณะกรรมการ
 ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ ทะเบียนเลขที่ 0485 เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2548 และ
 ได้รับการรับรองมาตรฐานองค์กรด้านคนพิการ ระดับดีมาก จากกระทรวงการพัฒนาสังคมและ
 ความมั่นคงของมนุษย์

วัตถุประสงค์

มูลนิธิมีวัตถุประสงค์ในการสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของคณะพระมหาไถ่
 ในงานที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ ดังนี้

1. เพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของคณะพระมหาลาไถ่ในงานที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ ส่งเสริมให้คนพิการได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ การศึกษา อาชีพ และสังคม
2. ให้บริการด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการทางการแพทย์ การศึกษา อาชีพ และสังคม
3. เพื่อสร้างสถานศึกษาสำหรับคนพิการ
4. ส่งเสริมหรือทำการศึกษา วิจัย ค้นคว้า และเผยแพร่เรื่องเกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ
5. เป็นที่ปรึกษาหรือให้คำปรึกษาในงานที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ
6. ส่งเสริมสนับสนุนและให้ความร่วมมือกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการทั้งในและต่างประเทศ
7. ไม่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับการเมือง
8. ดำเนินการหรือร่วมมือกับองค์กรการกุศลอื่น ๆ เพื่อสาธารณประโยชน์
วิสัยทัศน์

เป็นองค์กรคนพิการชั้นนำในการจัดการศึกษา จัดหางานและส่งเสริมอาชีพ พัฒนาศักยภาพคนพิการ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและเสริมพลังคนพิการผู้สังคมแห่งความเสมอภาค มีสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่ส่งเสริมให้ทุกคนมีจิตสาธารณะ มีความสุขและประสบความสำเร็จ

งานและบริการเพื่อสาธารณประโยชน์ของมูลนิธิ ฯ

ปัจจุบันมูลนิธิ ฯ มีงานภายใต้การดูแล ได้แก่

1. งานฝึกอาชีพด้านคอมพิวเตอร์และอิเล็กทรอนิกส์สำหรับคนพิการทางการเคลื่อนไหว โดย โรงเรียนอาชีวพระมหาไถ่ พัทยา เริ่มดำเนินงานตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527 ปัจจุบันเปิดการเรียนการสอน 5 หลักสูตร ได้แก่ 1) การพัฒนาระบบสารสนเทศ 2) คอมพิวเตอร์และการจัดการธุรกิจ ภาษาอังกฤษ 3) อิเล็กทรอนิกส์ 4) เทคโนโลยีการเขียนแบบแม่พิมพ์ และ 5) การศึกษาพื้นฐาน โดยได้จัดการเรียนการสอน บริการวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษา เครื่องแบบ ที่พักและอาหาร ตลอดหลักสูตรระยะเวลา 2 ปี นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมอื่น ๆ ที่ช่วยฟื้นฟูสมรรถภาพและพัฒนาศักยภาพคนพิการ อาทิ กิจกรรมกีฬาสำหรับคนพิการ ดนตรี ชุมชนสัมพันธ์ กิจกรรมทางศาสนา และการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม ฯลฯ ปัจจุบันมีผู้รับบริการประมาณ 200 คน ที่ผ่านมาได้ให้บริการฝึกวิชาชีพแก่คนพิการจากทั่วประเทศไปแล้ว กว่า 3,000 คน

ปัจจุบันมูลนิธิอยู่ระหว่างการระดมทุนเพื่อขยายงานฝึกอาชีพคนพิการไปยังจังหวัดหนองคาย โดย โครงการจัดตั้งโรงเรียนอาชีวพระมหาไถ่ หนองคาย เพื่อขยายโอกาสทางการศึกษา

และฝึกวิชาชีพให้แก่คนพิการในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและประเทศเพื่อนบ้านในแถบกลุ่มแม่น้ำโขง โดยได้จัดการเรียนการสอนหลักสูตรการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (หลักสูตร 2 ปี) และหลักสูตร คอมพิวเตอร์สำนักงาน (หลักสูตร 1 ปี) ปัจจุบันอาศัยพื้นที่วัดคาทอลิกจัดการเรียนการสอน อย่างไม่เป็นทางการ และอยู่ระหว่างการก่อสร้างอาคารเรียนหลังแรก ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จภายใน เดือนพฤศจิกายน 2556 โครงการ ฯ ได้จัดการเรียนการสอน วัสดุและอุปกรณ์ทางการศึกษา เครื่องแบบนักเรียน ที่พักและอาหาร ให้แก่ผู้รับบริการตลอดระยะเวลาการศึกษา

2. งานส่งเสริมอาชีพและการมีงานทำ ให้บริการจัดหางานในสถานประกอบการ โดย ศูนย์จัดหางานคนพิการพระมหาไถ่ เริ่มดำเนินงานตั้งแต่ พ.ศ. 2542 เป็นศูนย์กลางประสานงาน ระหว่างนายจ้างและคนพิการเพื่อให้บริการจัดหางานในสถานประกอบการแก่คนพิการทุกประเภท จากทั่วประเทศ โดยให้บริการฝึกทักษะทางคอมพิวเตอร์และทักษะอื่น ๆ ที่จำเป็นเพิ่มเติม อาทิ เทคนิคการสัมภาษณ์งาน การอยู่ร่วมกันกับเพื่อนร่วมงาน ความรับผิดชอบในการทำงาน เป็นต้น อีกทั้งมีการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าทำงาน และแนะแนวอาชีพ โดยบริการจัดหางานเป็น หลักสูตรระยะสั้น ระยะเวลา 3 เดือน ระหว่างรับบริการจะได้รับการฝึกทักษะ เครื่องแบบสำหรับผู้รับบริการ ที่พักและอาหาร บริการรถรับส่งไปสัมภาษณ์งานและการหาที่พักก่อนเริ่มทำงาน นอกจากนี้ให้บริการภายในสำนักงานแล้วยังมีบริการจัดหางานสัญจรเป็นการลงพื้นที่เพื่อให้บริการ แก่คนพิการในจังหวัดต่าง ๆ รวมถึงการจัดสัมมนาเพื่อให้บริการแนะแนวอาชีพแก่นักศึกษาพิการ จากมหาวิทยาลัยทั่วประเทศ รวมถึงการจัดฝึกอบรมสัมมนาเพื่อให้ความรู้เรื่องการจ้างงานคนพิการ แก่สถานประกอบการอีกด้วย ปัจจุบันได้ให้บริการจัดหางานแก่คนพิการไปแล้ว กว่า 2,700 คน นอกจากบริการจัดหางานในสถานประกอบการแล้ว มูลนิธิยังมีบริการฝึกอาชีพอิสระแก่คนพิการ ที่ไม่สามารถหรือไม่ต้องการเข้าสู่ตลาดการจ้างงานในสถานประกอบการ โดยจัดฝึกอบรมและให้ ความรู้เรื่องการประกอบอาชีพอิสระหรือการเป็นเจ้าของกิจการ เช่น ฝึกทำผลิตภัณฑ์จากขวดคัด ดักไหมพรม ของที่ระลึก และงานฝีมือต่าง ๆ เมื่อมีความพร้อมด้านการผลิตแล้วยังมีการช่วยจัดหา ตลาดเพื่อจำหน่ายผลิตภัณฑ์อีกด้วย

นอกจากนี้ มูลนิธิ ฯ ยังมีการพัฒนาและส่งเสริมธุรกิจเพื่อสังคมแก่คนพิการ โดยศูนย์พัฒนาธุรกิจเพื่อสังคม เริ่มดำเนินงานตั้งแต่ พ.ศ. 2543 โดยมีการสนับสนุนและส่งเสริม ให้ธุรกิจภาคเอกชนจ้างงานหรือส่งเสริมการมีงานทำของคนพิการในรูปแบบธุรกิจเพื่อสังคม ทั้งการดำเนินงานของสถานประกอบการเองและการดำเนินงานในหน่วยธุรกิจเพื่อสังคมของ มูลนิธิ ฯ นอกจากนี้ ยังมีการฝึกอบรมให้แก่คนพิการเพื่อส่งเสริมคนพิการสู่การเป็นผู้ประกอบการ ภาคธุรกิจ

3. งานพัฒนาการเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดย ศูนย์พัฒนาการเด็กพิเศษพระมหาไถ่ เริ่มดำเนินงานตั้งแต่ พ.ศ. 2550 ให้บริการกระตุ้นพัฒนาการแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ อาทิ เด็กออทิสติก ดาวน์ซินโดรม พิกการทางสมอง (Cerebral palsy: CP) และเด็กที่เรียนรู้ช้า (Learning disabilities: LD) เป็นต้น โดยให้บริการจัดการศึกษา การบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกาย โดยกายภาพบำบัด และกิจกรรมบำบัด อาทิ ว่ายน้ำ ชี่ม๊ว ทำอาหาร เกษตรกรรม และการเต้นประกอบเพลง เป็นต้น รวมถึงการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเรื่องแนวทางการเลี้ยงดูเพื่อกระตุ้นพัฒนาการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การให้บริการเป็นแบบไปเช้าเย็นกลับ โดยจัดรถรับส่งระหว่างที่พักและศูนย์สำหรับเด็กหรือครอบครัวที่ยากไร้และไม่สามารถเดินทางมาด้วยตนเองได้ รวมถึงจัดบริการรถรับส่งระหว่างศูนย์ ฯ และสถานที่ทำกิจกรรมต่าง ๆ ปัจจุบันได้ให้บริการแก่เด็กพิเศษ จำนวน 152 คน

4. งานพิทักษ์สิทธิและส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิของคนพิการ โดย ศูนย์พิทักษ์สิทธิคนพิการ ได้เปิดสายด่วนคนพิการ หมายเลข 1479 เพื่อเป็นช่องทางให้คนพิการ ครอบครัว หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ตลอดจนประชาชนทั่วไป ใช้ในการติดต่อเพื่อสอบถามเกี่ยวกับสิทธิและสวัสดิการของคนพิการ ร้องเรียนร้องทุกข์เรื่องการถูกละเมิดสิทธิ ขอความช่วยเหลือหรือคำแนะนำในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับคนพิการ การจัดบริการหรือความช่วยเหลือแก่คนพิการ รวมถึงติดต่อขอรับบริการต่าง ๆ ภายใต้การดำเนินงานของมูลนิธิ ฯ ตลอดจนการสอบถามในทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ ดังคำขวัญของหมายเลขสายด่วน 1479 ที่ว่า “ได้งาน เข้าถึงสิทธิ เพื่อชีวิตที่ดีกว่า”

ทุกบริการที่มูลนิธิ ฯ ให้บริการแก่คนพิการเพื่อการบำบัด ฟื้นฟู และพัฒนาศักยภาพคนพิการ โดยมุ่งหวังเพื่อให้คนพิการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถอยู่ร่วมกับสมาชิกอื่นในสังคมได้อย่างเสมอภาคเท่าเทียมและดำรงไว้ซึ่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ทั้งนี้บริการทั้งหมดเป็นบริการแบบให้เปล่า กล่าวคือ มูลนิธิ ฯ ไม่เรียกเก็บค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น โดยเป้าหมายการดำเนินงานทั้งหมดเพื่อให้เป็นไปตามอุดมการณ์ของมูลนิธิ ฯ ที่ว่า “คุณธรรมนำฟื้นฟู พัฒนาสู่ประชาสังคม”

งานสร้างสรรค์สังคมของมูลนิธิ ฯ

นอกจากงานและบริการเพื่อสาธารณประโยชน์แก่คนพิการแล้ว มูลนิธิ ฯ ยังมีการรณรงค์เพื่อสร้างเจตคติเชิงสร้างสรรค์ต่อความพิการและคนพิการ ผ่านทางสื่อต่าง ๆ รวมทั้งรายการโทรทัศน์ ซึ่งได้ดำเนินการอยู่ 2 รายการ ได้แก่ “รายการเคียงบ่าเคียงไหล่” ออกอากาศทุกวันศุกร์ เวลา 15.05-15.30 น. ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย (NBT) สทท. 11 กรมประชาสัมพันธ์ และ “รายการตะลุยกสิบทิศ” ออกอากาศทุกวันอาทิตย์ เวลา 08.00-08.30 น. ทางสถานีโทรทัศน์ TNN2 (True Visions ช่อง 08) ออกอากาศเช้าทุกวันพุธ เวลา 04.30-05.00 น. และวันพฤหัสบดี เวลา 15.30-16.00 น. ซึ่งเป็นรายการที่นำเสนอเรื่องราวและประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคนพิการและ

สารบบหนังสือที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยมุ่งหวังเพื่อให้สังคมได้ทราบและมีทัศนคติที่ถูกต้อง ต่อประเด็นความพิการ

เมืองพัทยา

ประวัติเมืองพัทยา

เริ่มรู้จักกันจากคำบอกเล่าต่อกันมาว่า เมื่อ พ.ศ. 2310 ก่อนเสียกรุงศรีอยุธยาให้แก่พม่า 3 เดือน พระยาตาก (สิน) ขณะนั้นยังเป็นพระยากำแพงเพชร ลงความเห็นเห็นว่า หากกรุงศรีอยุธยา ยังต่อสู้กับพม่าอย่างอ่อนแอเช่นนี้ ต่อไปจะต้องสูญเสียกรุงให้พม่าอย่างแน่นอน พระยากำแพงเพชร จึงรวบรวมสมัครพรรคพวกออกไปตั้งหลักใหม่ ให้มีกำลังทัพเข้มแข็งขึ้นค่อยกลับมากู้กรุงคืน พระยากำแพงเพชรได้เริ่มเคลื่อนทัพออกจากค่ายวัดพิชัยมุ่งหน้าไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ สู่พลางร่นถอยหนีการตามล่าของทหารพม่าไปพลาง จนกระทั่งเลยเข้าแขวงเมืองชลบุรี พระยากำแพงเพชรหยุดพักทัพที่บริเวณหน้าวัดใหญ่อินทารามในปัจจุบัน แล้วเดินทัพมุ่งตรงไปยัง จันทบุรี ระหว่างทางได้พักที่บ้านหนองไผ่ ตำบลนาเกลือ แขวงเมืองบางละมุง ปัจจุบันอยู่ด้านหลัง สถานีตำรวจภูธรพัทยา

ตามพระราชพงศาวดารฉบับพระราชหัตถเลขาเล่ม 2 กล่าวเอาไว้ว่า ขณะที่ นายกลม เป็นนายชุมนุมกุมไพร่พลอยู่ที่นั่น ตั้งทัพคอยสกัดกั้นจะต่อรองพระยากำแพงเพชรในตอนนั้นขึ้น ช้างพลายถือปืนนกสับรางแดงพร้อม ด้วยพลทหารที่ร่วมเดินทางมาแห่ล้อมหน้าหลัง ตรงเข้าไปใน ระหว่างพวกพลนายกลมมาสกัดอยู่ ด้วยเดชะบารมีบันดาลให้นายกลมเกิดเกรงกลัวพระเดชานุภาพ วางอาวุธสิ้น พาพรรคพวกพลเข้าร่วมกองทัพกับพระยากำแพง เพชร จากนั้นพระยากำแพงเพชร ก็นำทัพไปหยุดประทับ ณ สถานที่ที่มีหนองน้ำครั้งรุ่งขึ้น หรือวันอังคารแรม 6 ค่ำ เดือนยี่

นายกลมจึงนำไพร่พลหมื่นหนึ่งนำทัพไปถึง ณ ตำบลหนึ่ง และหยุดพักเสียหนึ่งคืน วันต่อมาจึงเดินทัพมาถึง นาจอมเทียนและทุ่งไก่อ๊ะ สัตหีบ โดยหยุดพักแรมแห่งละคืน ต่อมา ชาวบ้านก็เรียกตำบลนี้ว่า ทัพพระยา และเปลี่ยนมาเรียกใหม่ พัทยา เนื่องจากเห็นว่าตรงบริเวณ ที่พระยาตากมาตั้งทัพนั้นทำเลดี และมีลมทะเลชื่อ ลมพัทยา ซึ่งก็คือ ลมที่พัดมาจากทิศตะวันตกเฉียงใต้ไปทิศตะวันออกเฉียงเหนือในต้นฤดูฝน จึงเรียกสถานที่ แห่งนี้ว่า หมู่บ้านพัทยา ต่อมา ปัจจุบันคำว่า พัทยา ได้เขียนใหม่เป็น พัทยา

อีกเหตุการณ์สำคัญที่ทำให้พัทยาเป็นที่รู้จักไปทั่ว เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน พ.ศ. 2502 เมื่อมีรถบรรทุกขนาดใหญ่ของทหารอเมริกันประมาณ 4-5 คัน บรรทุกทหารเต็มคันรถ ประมาณคันละ 100 คน จากจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งที่นั่นมีฐานทัพของทหารอเมริกันอยู่ มุ่งมาสู่ พัทยา และมาเข้าบ้านตากอากาศของพระยาสุนทร บริเวณตอนใต้ของหาด โดยผลัดกันมาพักผ่อน เป็นงวด งดละสัปดาห์ จากพฤติกรรมของทหารอเมริกันเช่นนี้ จึงกลายเป็นจุดเริ่มต้นการท่องเที่ยว

เมืองพัทยาตนเอง จากสภาพหมู่บ้านชายทะเลที่เงียบสงบ ก็พลันเปลี่ยนแปลงกลับมาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวตากอากาศ

ประชากรและพื้นที่

จำนวนประชากรรวม 117,371 คน เป็นชาย จำนวน 53,883 คน และเป็นหญิง จำนวน 63,488 คน และมีจำนวนครัวเรือน 22,803 ครัวเรือน มีประชากรแฝงประมาณ 400,000-500,000 คน พื้นที่ทั้งหมด 53.4 ตร.กม. (20.6 ตร. ไมล์) ความหนาแน่นประชากร 2,100 คน/ ตร.กม. (5,500 คน/ ตร. ไมล์ (สำนักปลัดเมืองพัทยา, 2560)

ด้านการศึกษา

โรงเรียนในสังกัดเมืองพัทยา

1. ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ สังกัดเมืองพัทยา จำนวน 2 แห่ง
2. โรงเรียนเมืองพัทยา จำนวน 11 แห่ง เปิดสอนระดับอนุบาล-มัธยมศึกษา

ห้องสมุด จำนวน 2 แห่ง

1. ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอบางละมุง
2. ห้องสมุดประชาชนเมืองพัทยา ตั้งอยู่ที่ศูนย์เยาวชนเมืองพัทยา ถนนเทพประสิทธิ์

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 2 แห่ง

1. โรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร (เปิดสอนระดับ ม.1-ม.6) ถนนพัทยา-นาเกลือ
2. โรงเรียนบางละมุง (เปิดสอนระดับ ม.1-ม.6) ถนนสุขุมวิท ตำบลนาเกลือ

อำเภอบางละมุง

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

เปิดสอนในระดับอนุบาล-ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 16 แห่ง ในจำนวนนี้ เป็นโรงเรียนที่จัดการสอนสำหรับคนพิการ 3 ได้แก่

1. โรงเรียนอนุบาลโสตพัฒนา สอนเด็กที่บกพร่องทางการได้ยิน ในระดับอนุบาล
2. โรงเรียนสอนคนตาบอดพระมหาไถ่ พัทยา สอนเด็กบกพร่องทางการมองเห็น

ในระดับอนุบาลถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3

3. ศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อพัฒนาเด็กพิเศษ จัดการศึกษาในรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ เฉพาะความพิการในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับสำหรับเด็กที่บกพร่องทางสติปัญญาและออทิสติก

โรงเรียนระดับอาชีวศึกษา มีดังนี้

1. โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 1 แห่ง

2. โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 4 แห่ง ซึ่งรวมถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กที่บกพร่องทางร่างกาย ได้แก่ โรงเรียนอาชีวพระมหาไถ่ พัทยา ด้านสวัสดิการสังคม
 คนพิการที่ได้รับเบี้ยยังชีพคนพิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 จำนวน 1,258 คน (เมืองพัทยา, 2559)

หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ความหมายของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ได้มีนักวิชาการให้ความหมายที่หลากหลาย ดังนี้

ความหมายในทางการแพทย์องค์การอนามัยโลก ได้นิยามความบกพร่องทางสติปัญญา ตามการจัด ประเภทของ บัญชีจำแนกโรคระหว่างประเทศ (International classification of disease: ICD) ว่าความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง ภาวะที่สมองหยุดพัฒนาการหรือพัฒนาการ ไม่สมบูรณ์ทำให้เด็กมีความบกพร่องของทักษะต่าง ๆ ในระยะพัฒนาการ จึงส่งผลกระทบต่อระดับ เชาว์ปัญญาทุก ๆ ด้าน เช่น ความสามารถด้านสติปัญญา ภาษา การเคลื่อนไหวและทักษะทาง สังคม ทั้งมีความบกพร่องในเรื่องการปรับ ตัวและอาจจะมีหรือไม่มีความผิดปกติทางกายหรือ ทางจิต ร่วมด้วย (ศรียา นิยมธรรม, 2542, หน้า 221-223)

ความหมายของภาวะความบกพร่องทางสติปัญญา ตามคำนิยามของสมาคมอเมริกาว่า ด้วยความผิดปกติทางสติปัญญา (American Association on Mental Retardation: AAMR) ภาวะ ความบกพร่องทางสติปัญญา (Mental retardation) หมายถึง ภาวะที่มีความสามารถทางสติปัญญา ต่ำกว่าปกติปรากฏร่วมกับมีข้อจำกัดทางทักษะด้านการปรับตัวอย่างน้อย 2 ทักษะ หรือมากกว่า คือ ทักษะการสื่อความหมาย การดูแลตนเอง สุขอนามัย และความปลอดภัย การเรียนวิชาการเพื่อ ชีวิตประจำวันการใช้เวลาว่าง และการทำงาน ลักษณะความบกพร่องทางสติปัญญา เกิดขึ้นก่อนอายุ 18 ปี จะเห็นได้ว่าเกณฑ์ของภาวะความบกพร่องทางสติปัญญา AAMR คือ

1. ระดับความสามารถทางสติปัญญา ต่ำกว่า 70-75
2. ลักษณะของความจำกัดในทักษะการปรับตัวอย่างน้อย 2 ทักษะหรือมากกว่า

ดังต่อไปนี้

- 2.1 การสื่อความหมาย (Communication)
- 2.2 การดูแลตนเอง (Self care)
- 2.3 การดำรงชีวิต ในบ้าน (Home living)
- 2.4 ทักษะทางสังคม (Social skills)

- 2.5 การใช้บริการสาธารณะ (Community use)
- 2.6 การควบคุมตนเอง (Self direction)
- 2.7 สุขอนามัยและความปลอดภัย (Health and safety)
- 2.8 การเรียนรู้ทางวิชาการที่ใช้ในชีวิตประจำวัน (Functional academics)
- 2.9 การใช้เวลาว่าง (Leisure)
- 2.10 การทำงาน (Work)

3. ลักษณะความบกพร่องทางสติปัญญาต้องปรากฏก่อนอายุ 18 ปี (พัชรวิวัลย์ เกตุแก่นจันทร์, 2542, หน้า 1-2)

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้ความหมายของความบกพร่องทางสติปัญญาไว้ว่า ความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง ภาวะที่มีความจำกัดในทักษะการดำรงชีวิต มีความสามารถทางสติปัญญาดำต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย ตั้งแต่ระดับความเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2 ขึ้นไป โดยร่วมกับมีความจำกัดของทักษะในการปรับตัวอย่างน้อย 2 ทักษะ จาก 10 ทักษะ และพบการเกิดภาวะบกพร่องทางสติปัญญาก่อนอายุครบ 18 ปี ซึ่งภาวะบกพร่องทางสติปัญญา ความเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบ 3 ประการ คือ ความสามารถการทำงาน หรือการดำรงชีวิตและสภาพแวดล้อม (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2539 อ้างถึงใน พัทชรวิวัลย์ เกตุแก่นจันทร์, 2542)

ผดุง อารยะวิญญู (2538, หน้า 39) ได้กล่าวถึง เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาไว้ว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง บุคคลที่มีพัฒนาการล่าช้ากว่าคนปกติทั่วไป เมื่อวัดสติปัญญาโดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานแล้ว ปรากฏว่ามีสติปัญญาดำต่ำกว่าบุคคลปกติทั่วไป เมื่อสังเกตจากพฤติกรรม จะพบว่า บุคคลประเภทนี้มีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากบุคคลปกติทั่วไป ในวัยเดียวกัน

จากความหมายที่กล่าวมานั้นสามารถสรุปได้ว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง ภาวะที่มีพัฒนาการของสมองจำกัดและมีความสามารถทางสติปัญญาดำต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ ปรากฏร่วมกับมีความจำกัดทางด้านทักษะด้านการปรับตัวอย่างน้อย 2 ทักษะ หรือมากกว่า ซึ่งส่งผลให้เกิดความล่าช้า ในการพัฒนาในด้านอื่น ๆ ตามมา คือ ด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม อารมณ์ ภาษา ทั้งนี้ภาวะบกพร่องทางสติปัญญาต้องเกิดขึ้นก่อน อายุ 18 ปี

ระดับความรุนแรงของความบกพร่องทางสติปัญญา

สมาคมอเมริกาว่าด้วยความผิดปกติทางสติปัญญา (American Association on Mental Retardation: AAMR) แบ่งระดับความรุนแรงของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ตามความหมายใหม่ที่บัญญัติขึ้น โดยแบ่งระดับความรุนแรงตามลักษณะของความต้องการ การช่วยเหลือและรูปแบบของการให้ความช่วยเหลือ โดยพิจารณาจากความต้องการเกี่ยวกับ

การบริการช่วยเหลือ โดยพิจารณาจากความต้องการเกี่ยวกับการบริการช่วยเหลือของบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่ประเมิน แบ่งเป็น 4 ระดับ คือ

1. ต้องการความช่วยเหลือเป็นครั้งคราว (Intermittent)
2. ต้องการความช่วยเหลือตามระยะเวลาที่กำหนด (Limited)
3. ต้องการความช่วยเหลือติดต่อกันตลอดไป (Extensive)
4. ต้องการความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้านอย่างทั่วถึงและต้องการมากที่สุด (Pervasive)

American Phychiatric Association แบ่งระดับความรุนแรงของภาวะความบกพร่องทางสติปัญญา เป็น 4 ระดับ ตามระดับเชาวน์ปัญญา คือ

1. ภาวะความบกพร่องทางสติปัญญาระดับน้อย (Mild mental retardation) มีระดับเชาวน์ปัญญา 50-55 ถึง 70
2. ภาวะความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลาง (Moderate mental retardation) มีระดับเชาวน์ปัญญา 35-40 ถึง 50-55
3. ภาวะความบกพร่องทางสติปัญญาระดับรุนแรง (Severe mental retardation) มีระดับเชาวน์ปัญญาต่ำกว่า 20-25 ถึง 35-40
4. ภาวะความบกพร่องทางสติปัญญาระดับรุนแรงมาก (Profound mental retardation) มีระดับเชาวน์ปัญญาต่ำกว่า 20-25

ความรุนแรงของภาวะความบกพร่องทางสติปัญญา นอกจากสังเกตที่ระดับเชาวน์ปัญญาแล้ว ยังสามารถสังเกตที่รูปแบบของการให้ความช่วยเหลือได้อีกด้วย ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของการปรับตัว และความสามารถในการอยู่ร่วมกันในสังคมของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (พัชรวิวัลย์ เกตุแก่นจันทร์, 2542, หน้า 3-4)

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้แบ่งระดับภาวะของความบกพร่องทางสติปัญญาในระบบการศึกษาความต้องการพิเศษ ความสามารถที่แตกต่างกันในแต่ละบุคคล โดยได้แบ่งระดับภาวะของความบกพร่องทางสติปัญญาออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับเรียนได้

เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับเรียนได้ (The educable mentally retarded child: EMR) ระดับสติปัญญา 50-70 หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับน้อย มีพัฒนาการด้านการฟัง การพูด และการเขียนล่าช้า มีความสามารถในการทำงานเชิงปฏิบัติมากกว่าด้านวิชาการ สามารถจะเรียนร่วมชั้นปกติ ถ้ามีรูปแบบการช่วยเหลือที่เหมาะสม โดยเฉพาะเด็กในกลุ่มอาการดาวน์

2. เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับฝึกได้

เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับฝึกได้ (The trainable mentally retarded child: TMR) ระดับสติปัญญา 35-49 หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับปานกลางถึงระดับ รุนแรง มีความก้าวหน้าในการเรียนรู้จำกัดอยู่เฉพาะทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการฟัง พูด เขียน และนับจำนวนเท่านั้นจำเป็นต้องเรียนในชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนปกติ หรือ โรงเรียนศึกษาพิเศษ

3. เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับรุนแรงและรุนแรงมาก

เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับรุนแรงและรุนแรงมาก (The severely and profoundly retarded child: SPR) ระดับสติปัญญาต่ำกว่า 35 ลงมา หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับรุนแรงมาก สามารถที่จะช่วยเหลือตนเองได้น้อยมาก หรือไม่ได้เลยต้องอยู่ในความดูแลของบุคลากรทางการแพทย์ต้องมีคนคอยดูแลช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดจำเป็น ต้องได้รับการช่วยเหลือในสถาบันเฉพาะเท่านั้น (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2539, หน้า 3)

จากที่กล่าวมานั้นสามารถแบ่งระดับความรุนแรงของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยแบ่งตามระดับความรุนแรงของความบกพร่องทางสติปัญญาและแบ่งตามระดับความต้องการความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ระดับความรุนแรง ความบกพร่องทางร่างกาย และความผิดปกติ พฤติกรรมที่แสดงออกจะทำให้สามารถให้ความช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสม ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาในเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับฝึกได้ ระดับสติปัญญาซึ่งสามารถที่จะมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้จำกัดทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการดูแลตนเองและสามารถที่จะฝึกหัดเกี่ยวกับการทำงานได้

นอกจากการแบ่งระดับสติปัญญาของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาดังที่กล่าวมาแล้วนั้น การแบ่งระดับสติปัญญายังสามารถแบ่งตามสภาพปัญหาและความต้องการความช่วยเหลือได้อีก ในทางการศึกษาได้แบ่งระดับเพื่อจัดการศึกษาให้กับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาไว้ 3 ระดับ คือ (ผดุง อารยะวิญญู, 2542, หน้า 42-45)

1. เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับ เรียนหนังสือได้ มีระดับสติปัญญาอยู่ระหว่าง 50-70 มีความบกพร่องทางสติปัญญาไม่มากนัก มีพัฒนาการล่าช้า ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ และมีลักษณะทั่วไปที่สังเกตได้ คือ

1.1 ลักษณะทางบุคลิกภาพ มักจะขาดความมั่นใจในตนเอง ต้องการพึ่งพาอาศัยผู้อื่นในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน

1.2 ลักษณะการเรียนรู้ มีลักษณะดังนี้

1.2.1 มีความสนใจเรียนในระยะสั้น

1.2.2 เสียสมาธิง่าย มักจะหันเหความสนใจไปจากบทเรียนเสมอ

1.2.3 มีปัญหาในการหาความสัมพันธ์ (ความเหมือน) และการจำแนกความแตกต่าง เช่น ไม่สามารถบอกความเหมือนและความแตกต่างกันของรูปทรงเรขาคณิตได้

1.2.4 มีปัญหาในด้านความจำ ลืมง่าย

1.2.5 มีปัญหาในการถ่ายโยงความรู้ เช่น ไม่สามารถนำความรู้ที่เรียนมาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้

1.2.6 มีปัญหาในการเรียนสิ่งที่เป็นนามธรรม

1.3 ภาษาและการพูด เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจะมีปัญหาในการพูดและภาษา เช่น พูดไม่ชัด รู้คำศัพท์จำนวนจำกัด เขียนประโยคไม่ถูกต้อง เป็นต้น เนื่องจากมีข้อจำกัดทางภาษาร่างกายและสุขภาพ

1.4 ร่างกายและสุขภาพเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีพัฒนาการทางร่างกายช้ากว่าเด็กปกติทำให้ส่วนสูงและน้ำหนักโดยเฉลี่ยต่ำกว่าเด็กปกติ และมักมีปัญหาเกี่ยวกับ เรื่องสุขภาพ

1.5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำแทบทุกวิชา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจการเรียนรู้คณิตศาสตร์ทั้งในด้านการบวก การลบ การคูณ การหาร และโจทย์ปัญหา

2. เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับฝึกได้ มีระดับสติปัญญาอยู่ระหว่าง 35-49 โดยประมาณ เป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาขั้นปานกลาง มีลักษณะส่วนมากคล้ายคลึงกับเด็กปัญญาอ่อนที่เรียนหนังสือได้ แตกต่างกันที่ความรุนแรงเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับฝึกได้มีปัญหาและระดับความรุนแรงมากกว่าเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเรียนหนังสือได้ เนื่องจากมีระดับสติปัญญาต่ำกว่าและมีลักษณะที่สังเกตได้ คือ (ผดุง อารยะวิญญู, 2542, หน้า 63-64)

2.1 การเคลื่อนไหว เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับฝึกได้มักจะมีปัญหาในการทำงานของกล้ามเนื้อ ทั้งกล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก ตลอดจนมีปัญหาในการทำงานประสานกันระหว่างมือกับสายตา

2.2 การช่วยตนเองของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับฝึกได้ จะมีปัญหาในการช่วยตนเองหากไม่ได้รับการฝึกที่เพียงพอ การเรียนจึงมุ่งเน้นการช่วยตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรับประทานอาหาร การขับถ่าย การแต่งตัว

2.3 ภาษาและการพูด เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับฝึกได้ มีปัญหาในการพูด เด็กหลายคนพูดไม่ชัด มีความรู้ทางภาษาจำกัด หากได้รับการฝึกที่เพียงพอสามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้

2.4 การเรียน เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับ ฝึกได้มักประสบ
ความล้มเหลวทางการเรียน มีความสามารถในการเรียนค่อนข้างจำกัด ครูต้องทบทวนบทเรียน
อยู่เสมอ

3. เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับ สติปัญญาดำมาก มีระดับสติปัญญาดำกว่า
35 ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีระดับสติปัญญา 20-34 เป็นกลุ่มที่มีระดับสติปัญญาดำมาก
และกลุ่มที่มีระดับสติปัญญาดำกว่า 20 เป็นกลุ่มที่มีปัญญาดำที่สุด ลักษณะทั่วไปที่สังเกตได้ คือ

3.1 การเคลื่อนไหว เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับสติปัญญาดำมาก
มีปัญหาในการเคลื่อนไหว ส่วนมากจะเดิน ไม่ได้

3.2 ความพิการซ้ำซ้อน เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับสติปัญญาดำมาก
บางคนมีความพิการซ้ำซ้อน เช่น พฤติกรรมเบี่ยงเบนจากเกณฑ์ปกติ มีความบกพร่องในด้าน
ประสาทการรับรู้ หูไม่ได้ และสมองเป็นอัมพาต เป็นต้น

4. พฤติกรรมเบี่ยงเบน เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับสติปัญญาดำมาก
มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนอย่างเห็น ได้ชัดที่พบเห็นบ่อย ๆ เช่น ก้าวร้าวซึ่งแสดงออกโดยการทำลาย
ข้าวของและทำร้ายร่างกายผู้อื่นหรือตนเอง และแสดงพฤติกรรมที่ไร้ความหมาย เช่น โยกตัว
ไปมาตลอดเวลาหรือโบกมือไปมา เป็นต้น

สรุปได้ว่าการแบ่งระดับสติปัญญาของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาตามสภาพ
ปัญหาและความต้องการการช่วยเหลือทางการศึกษา สามารถแบ่งได้เป็น 3 ระดับ คือ
เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับเรียน ได้มีระดับสติปัญญาอยู่ระหว่าง 50-70
เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับฝึกได้มีระดับสติปัญญาอยู่ระหว่าง 35-49 และ
เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับสติปัญญาดำมาก ซึ่งการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่
มีความบกพร่องทางสติปัญญา ควรจัดให้เหมาะสมกับ ความสามารถและข้อจำกัดของเด็ก
แต่ละระดับด้วยเพื่อ ให้เกิดการพัฒนาสูงสุด

ลักษณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

เกณฑ์การมองภาวะความบกพร่องทางสติปัญญา (กุลยา ก่อสุวรรณ, 2550, หน้า 10)

1. มีความสามารถทางสติปัญญาดำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย คือ มีระดับสติปัญญาดำกว่า 70-75
2. มีความจำกัด ในทักษะการปรับตัวอย่างน้อย 2 ด้าน ซึ่งทักษะการปรับตัวมีดังนี้

2.1 การสื่อความหมาย (Communication) หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจและ
การแสดงออกเกี่ยวกับข้อมูลที่สื่อสารผ่านพฤติกรรมที่เป็นสัญลักษณ์และ ไม่เป็นสัญลักษณ์

2.2 การดูแลตนเอง (Self care) หมายถึง ทักษะที่ประกอบด้วยการกิน การแต่งตัว
การทำความสะอาดร่างกาย การเข้าห้องน้ำ และสุขอนามัย

2.3 การดำรงชีวิต ในบ้าน (Home living) หมายถึง การปฏิบัติงานตามกิจวัตรประจำวันในบ้าน อาจรวมถึง การทำความสะอาดขึ้นเคียบกับสภาพแวดล้อม การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

2.4 ทักษะทางสังคม (Social skills) หมายถึง พฤติกรรมทางสังคมที่เหมาะสม เช่น การแสดงความยินดี การให้ความร่วมมือกับผู้อื่น การเล่นอย่างเหมาะสม

2.5 การใช้บริการสาธารณะ (Community use) หมายถึง การใช้สาธารณะสมบัติได้อย่างเหมาะสม ซึ่งครอบคลุมถึงการเดินทาง การจับจ่ายสินค้า การรับบริการในชุมชน เช่น โรงเรียน ห้องสมุด โรงภาพยนตร์

2.6 การควบคุมตนเอง (Self direction) หมายถึง การสร้างทางเลือกสำหรับตัวเอง ในการปฏิบัติต่าง ๆ เช่น การเรียนรู้การปฏิบัติตัวตามตารางที่กำหนดไว้ การปฏิบัติภารกิจที่ได้รับมอบหมาย

2.7 สุข อนามัย และความปลอดภัย (Health and safety) หมายถึง การดำรงชีวิตของตนเองให้เป็นสุข ควบคุมการบริโภคอย่างเหมาะสม บอกอาการเจ็บป่วย รักษาและป้องกันตัวเองจากโรคภัย

2.8 การเรียนรู้ทางวิชาการที่ใช้ในชีวิตประจำวัน (Functional academics) หมายถึง ความสามารถในการรับรู้ทางสติปัญญา และทักษะที่เกี่ยวข้องกับการเรียน เช่น การเขียน การอ่าน การคำนวณพื้นฐาน เป็นต้น ในการเรียนไม่ได้เน้นที่ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ แต่อยู่ที่การรับรู้เกี่ยวกับการนำทักษะทางวิชาการไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2.9 การใช้เวลาว่าง (Leisure) หมายถึง ความสนใจในด้านนันทนาการและการใช้เวลาว่าง ซึ่งสะท้อนถึงความพอใจส่วนบุคคลเกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่คนทั่วไปกระทำอย่างเหมาะสมกับวัย

2.10 การทำงาน (Work) อาจเป็นงานที่ทำเต็มเวลาหรือบางเวลา หรือเป็นอาสาสมัครทำงานในชุมชนนั้น ๆ ทักษะที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ประสิทธิภาพในการทำงาน การตรงต่อเวลา การยอมรับคำวิจารณ์

3. ภาวะที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาต้องปรากฏก่อนอายุ 18 ปี

จากลักษณะของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่กล่าวมานั้น พอสรุปได้ว่าเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญามีระดับสติปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย มีข้อจำกัดในทักษะการปรับตัวการใช้ชีวิตประจำวันและภาวะที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาต้องปรากฏก่อนอายุ 18 ปี

หลักการฝึกเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

หลักการฝึกเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำเป็นต้องมีวิธีฝึกที่แตกต่างไปจากการสอนปกติเพื่อสนองความต้องการพิเศษของเด็กเหล่านี้ ซึ่งมีหลักการฝึก ดังนี้

1. ครูต้องคำนึงถึงความพร้อมในการเรียนของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เพราะเด็กมีความพร้อมช้ากว่าปกติก่อนทำการฝึกสิ่งใด ครูจะต้องเตรียมความพร้อมก่อนนาน ๆ เมื่อเด็กมีความพร้อมแล้ว ครูจึงทำการฝึกในวิชานั้น ๆ
2. ฝึกตามความสามารถและความต้องการของเด็กแต่ละคน โดยจัดสภาพการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพและลักษณะของเด็กนั้น
3. ฝึกตามระดับสติปัญญา เพราะเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีระดับสติปัญญาต่ำกว่าเด็กทั่วไปที่มีอายุเท่ากัน
4. ยอมรับความสามารถ และพยายามส่งเสริมความสามารถของเด็ก อย่าตามใจหรือคอยช่วยเหลือมากเกินไปหรือลงโทษทั้งทางกายและวาจามากเกินไป
5. พยายามฝึกให้เด็กช่วยตัวเองให้มากที่สุดจะเป็นการช่วยให้เด็กพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองเพิ่มมากขึ้น ทำให้เด็กรู้สึกภูมิใจในคุณค่าของตนเองและแบ่งเบาภาระจากผู้เลี้ยงดู
6. ฝึกตามหลัก การวิเคราะห์งาน (Task analysis) โดยการแบ่งงานเป็นขั้นตอนย่อย ๆ หลาย ๆ ชั้น เรียงลำดับจากง่ายไปหายาก เพื่อไม่ให้เด็กสับสนให้เด็กประสบความสำเร็จในงาน ซึ่งเป็นการสร้างความเชื่อมั่น ในตนเองแก่เด็ก
7. ใช้หลักการแบบ 3 R's คือ
  - 7.1 Repetition คือ การฝึกซ้ำและใช้เวลาฝึกมากกว่าเด็กปกติใช้วิธีหลายวิธีในเนื้อหาเดิม
  - 7.2 Relaxation คือ การฝึกแบบไม่ตึงเครียด ไม่ฝึกเนื้อหาวิชาเดียวกันเกิน 15 นาที ควรเปลี่ยนกิจกรรมวิชาการเป็นการเล่นร้องเพลง ดนตรี เล่นิทานหรือให้เด็กลงมือปฏิบัติจริง
  - 7.3 Routine คือ การฝึกให้เป็นกิจวัตรประจำวัน เป็นกิจกรรมที่จะต้องทำเป็นประจำสม่ำเสมอในแต่ละวัน
8. ฝึกโดยการแบ่งหมู่ตามตารางฝึก สามารถทำได้ดีในกรณีที่เด็กมีระดับสติปัญญาใกล้เคียงกัน
9. เมื่อเด็กฝึกทำกิจกรรมต่าง ๆ ต้องพยายามแทรกการฝึกทักษะหลาย ๆ ด้านบูรณาการเข้าด้วยกัน
10. ต้องช่วยให้เด็กพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง เด็กทุกคนจะเรียนได้ดี ถ้าเขามีความรู้สึกระบายความสำเร็จ
11. ฝึกทีละขั้น จากสิ่งที่ใกล้ตัวไปหาสิ่งที่ไกลตัวหรือจากง่ายไปหายาก เพื่อไม่ให้สับสนงานบางอย่างที่เด็กปกติในวัยเดียวกัน เห็นว่าง่าย แต่เด็กเหล่านี้อาจสับสนไม่เข้าใจ
12. ฝึกโดยลงมือปฏิบัติจริง

13. ฝึกสิ่งที่มีความหมายสำหรับเด็กและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยเฉพาะสิ่งที่เป็นนามธรรม ซึ่งเด็กเข้าใจได้ง่าย ครูต้องพยายามอธิบายโดยใช้คำง่าย ๆ และ ยกตัวอย่างประกอบ

14. ต้องพยายามจัดการฝึกให้เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่มีประสบการณ์ ๆ เพื่อฝึกให้เด็กคิด

15. ฝึกโดยใช้ของจริงหรืออุปกรณ์ประกอบทุกครั้ง ต้องให้เวลาเด็กมากพอสมควร ในการเปลี่ยนกิจกรรมอย่างหนึ่ง ไปสู่อีกอย่างหนึ่ง

16. การฝึกเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาต้องอาศัยแรงจูงใจและการเสริมแรง

17. มีการประเมินผลความก้าวหน้าของเด็กในทุกด้านอย่างสม่ำเสมอเพื่อนำข้อมูลที่ได้ ไปปรับเปลี่ยนวิธีการฝึกใหม่ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

18. ครูต้องเชื่อว่าเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีความสามารถและศักยภาพ ในตนเอง สามารถพัฒนาตนให้เป็นบุคคลที่สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีคุณค่าและมีประสิทธิภาพได้ทุกคน

19. การฝึกเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา นอกจากการฝึกด้านวิชาการแล้ว ต้องคำนึงถึงการส่งเสริมพฤติกรรมปรับตัวปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ส่งเสริมพัฒนาการ ด้านอารมณ์ ภาษา และพัฒนาบุคลิกภาพไปพร้อม ๆ กัน เนื่องจากสิ่งเหล่านี้ เป็นปัจจัยที่ทำให้เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาสามารถดำรงชีวิต อยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

20. การฝึกเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ต้องพยายามให้เด็กลดการพึ่งพานุเคราะห์คนอื่นลง (Step to independence) ฝึกทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิต และแสวงหาการทำงาน ในอนาคต (พัชรวิทย์ เกตุแก่นจันทร์, 2542, หน้า 15-16)

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า หลักในการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา คือ การแบ่งเนื้อหาให้แยกย่อย สอนจากสิ่งที่เป็นรูปธรรมไปหานามธรรม ใช้การฝึกซ้ำ ย้ำ ทวนเพื่อให้เกิดทักษะ และสิ่งสำคัญ ผู้สอนควรมีความเชื่ออยู่เสมอว่าเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญานั้น สามารถพัฒนาตนให้เป็นบุคคลที่สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพได้

เทคนิควิธีการส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

1. การวิเคราะห์งาน (Task analysis) เป็นการจำแนกเนื้อหาที่สอนเป็นขั้นตอนย่อย ๆ หลายขั้นตอนและจัดเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก และมีการกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของแต่ละขั้นตอนอย่างครบถ้วน

2. การกระตุ้นให้เด็กทำตาม (Prompting) หมายถึง การกระตุ้นเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในขณะที่ทำกิจกรรม เพื่อให้เด็กเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น เมื่อการเรียนรู้เกิดขึ้น อาจลดการกระตุ้นลง

เมื่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กคงที่แล้ว จึงหยุดการกระตุ้น การกระตุ้นอาจทำได้หลายทาง เช่น การกระตุ้นทางกาย ทางวาจา การเน้น และการเลียนแบบ

2.1 การกระตุ้นทางกาย (Physical prompts) เป็นการช่วยเหลือเด็กในการเคลื่อนไหว เช่น เด็กเอื้อมมือหยิบของไม่ถึง ครูช่วยอุ้มเด็กขึ้นหรือครูจับมือเด็กลากเส้นในครั้งแรก ๆ เป็นต้น

2.2 การกระตุ้นทางวาจา (Verbal prompts) เป็นการกระตุ้นเด็กโดยการใช้เสียง เช่น ในการเรียนเรื่องสี ครูสอนสีไปแล้ว 3 สี คือ สีน้ำเงิน แดง เหลือง เด็กตอบสีเหลืองไม่ค่อยได้ ครูจะถามว่า “นี่สีอะไร” เมื่อเด็กไม่ตอบ ครูบอกว่า “สีเหลือง” ด้วยเสียงดัง ซ้ำ ๆ ครูถามเช่นนี้หลาย ๆ ครั้ง และตอบหลาย ๆ ครั้ง ในการตอบครั้ง ต่อ ๆ มาลดความดังของเสียงทีละน้อย จนไม่มีเสียงในที่สุด

2.3 การเน้น (Highlighting) เป็นการเน้นด้วยเสียงหรือด้วยเส้น ก็ได้ การแทนด้วยเสียง ได้แก่ การเปล่งเสียงคำตอบบ้าง ๆ เป็นต้น การเน้นด้วยเส้น เช่น จีด เส้นสีขาวรอบเครื่องมือที่เป็นอันตรายแล้วอธิบายให้เด็กเข้าใจ จนกระทั่งเด็กเข้าใจดีแล้ว จึงลบเส้นออก เป็นต้น

2.4 การเลียนแบบ (Modeling) เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาชอบเลียนแบบแบบครูและผู้ที่ตนชื่นชอบ ครูจึงควรเป็นตัวอย่างที่ดีในทุกด้าน

2.5 การจัดสภาพแวดล้อม (Classroom environment) การจัดสภาพแวดล้อมเป็นสิ่งที่มีความหมาย เพื่อให้ครูกับเด็ก สื่อสารกันได้ดี เช่น จัดโต๊ะเป็นรูปวงกลม จัดห้องให้มีขนาดเล็ก จัด อุปกรณ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เป็นต้น (ผดุง อารยะวิญญู, 2542, หน้า 55-56)

จากที่กล่าวมาเทคนิคการส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา คือ เริ่มต้นจากการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การแบ่งเนื้อหาเป็นขั้นตอนย่อย ๆ หลายขั้นตอนและจัดเรียงลำดับ จากง่ายไปหายาก ประกอบกับการให้แรงเสริม การกระตุ้นทั้งทางกายและวาจาเป็นเทคนิคที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในการเรียนได้ดี

การช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

1. ความหมายของการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา การช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง กระบวนการพัฒนาระยะแรกเริ่มแก่เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เป็นกระบวนการระยะยาว มีหลายขั้นตอนและต้องพัฒนาตั้งแต่ระยะแรกเกิดหรือทันทีที่พบว่า เด็กมีความบกพร่องทางสติปัญญาเพื่อให้เด็กได้พัฒนาไปตามขั้นตอนเช่นเดียวกับเด็กปกติมากที่สุด (สุวิมล อุดมพิริยะศักดิ์, 2538, หน้า 37)

2. เป้าหมายของการช่วยเหลือ ระยะเริ่มแรกสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เป้าหมายของการช่วยเหลือระยะเริ่มแรกสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ขึ้นอยู่กับระดับของความบกพร่องทางสติปัญญา ซึ่งมี 2 รูปแบบ คือ รูปแบบแรก สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับปานกลาง และรูปแบบสองสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับรุนแรงมาก โดยเน้นหลักการในการพัฒนาเด็กในด้านสำคัญต่าง ๆ ให้เป็นไปอย่างช้า ๆ ให้สามารถทำงานตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมการทำงานที่ตั้งไว้ในด้านการดำรงชีวิตประจำวันได้

3. ประสิทธิภาพในการจัดโปรแกรมการช่วยเหลือ ระยะเริ่มแรก สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญานั้น ขึ้นอยู่กับระดับสติปัญญาและเกณฑ์การวัดการทำงานในการเรียนรู้ การคิดของเด็กที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดโปรแกรมที่มีนัยสำคัญเพื่อพัฒนาศักยภาพทางการรู้ การคิด ให้สามารถนำไปใช้ในการเรียนในชั้นเรียนต่อไป ตลอดจนนำไปปรับปรุงแบบแผนชีวิตให้มีรูปแบบแน่นอน โดยเรียนรู้ได้จากในโปรแกรมการช่วยเหลือระยะเริ่มแรกที่กำหนดออกแบบและสร้างไว้

จากการที่让孩子ได้ทำงานตามโปรแกรมการช่วยเหลือระยะเริ่มแรกอย่างเต็มรูปแบบ จะพบว่า ระดับสติปัญญาสามารถทำนายความสำเร็จของเด็กทางการเรียนตามแบบแผนของโรงเรียนได้อย่างน่าเชื่อถือ โดยเปรียบเทียบระหว่างการวัดค่าของระดับสติปัญญากับความสำเร็จทางวิชาการถึงแม้ว่า จะไม่มีการพัฒนาแบบเต็มรูปแบบทางด้านพฤติกรรมในชั้นเรียนของเด็ก แต่เป็นการพัฒนาทางด้านทักษะการเรียนรู้การคิดโดยทั่วไป ตลอดจนสิ่งแวดล้อมที่มีโอกาสในการเรียนรู้สูงสุดของเด็กและสนับสนุนให้บรรลุเป้าหมายในการประกอบอาชีพขั้นสูงต่อไป การค้นพบและการช่วยเหลือเด็กตั้งแต่วัยเริ่มแรกจากโรงเรียนจะช่วยให้เด็กได้รับการแก้ไขปรับปรุงโครงสร้างรูปแบบการเรียนรู้ใหม่หรือการเรียนรู้ที่ยังไม่ดีพอ โดยผู้เชี่ยวชาญจะต้องจัดโปรแกรมการฝึกเด็กให้เต็มรูปแบบครอบคลุมทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และสุขภาพอนามัย โดยครอบครัวต้องให้การสนับสนุนตลอดเวลา และสังคมจะต้องช่วยเหลือในหัวและสนับสนุนอย่างเต็มที่ในการจัดหาอาชีพให้เหมาะสมแก่เด็กตามข้อจำกัดที่เขามีอยู่

หลักในการเสริมแรงสำหรับกับบุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

การเสริมแรงเป็นเรื่องของการวางเงื่อนไขเพื่อให้เกิดพฤติกรรมเป้าหมายตามที่ B.F. Skinner ได้พัฒนารูปแบบพฤติกรรมมนุษย์ให้รู้ เงื่อนไขการกระทำ (Operant behaviors) โดยครั้งแรก B.F. Skinner อธิบายความแตกต่างระหว่างพฤติกรรม การกระทำ และการตอบสนอง พฤติกรรมการกระทำ เป็นพฤติกรรมที่ได้รับการปรุงแต่งและควบคุมพฤติกรรมตอบสนองเป็น ผลกระทบจากสิ่งเร้า สกินเนอร์เน้นว่าการเปรียบเทียบพฤติกรรมในห้องทดลองของหนูและนกพิราบ

ที่เขาทดลองการกดคาน หมุนวงล้อ หรือการจิกแผ่นป้ายสามารถควบคุม ด้วยลำดับขั้นตอน ซึ่งจะตามมาด้วยการตอบสนอง จากการศึกษาผู้ที่กล่าวแล้วข้างต้น ทำให้เกิดการนำการศึกษาและจิตวิทยาเข้ามาประยุกต์กันเป็นหลัก การเรียนรู้ที่มีพื้นฐานจากการวางเงื่อนไขการกระทำพฤติกรรมของมนุษย์ เรียกว่า การปรับพฤติกรรม

การเสริมแรง (Reinforcement) หมายถึง การที่อัตราตอบสนองของอินทรีย์หรือการแสดงพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งของอินทรีย์ คงอยู่ (Maintain) หรือเพิ่มขึ้น (Increase) หรือมีความถี่สูงขึ้น ซึ่งเป็นผลจากการที่อินทรีย์ได้รับผลกระทบที่พึงพอใจหลังจากแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ หรือเป็นผลจากความสำเร็จในการหลีกเลี่ยง (Avoidance) หรือหลีกเลี่ยง (Escape) จากสิ่งเร้าที่อินทรีย์ไม่พอใจ

การเสริมแรงทางบวก (Positive reinforcement) หมายถึง การที่อินทรีย์แสดงพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งเพิ่มขึ้นหรือเกิดบ่อยครั้งขึ้นหรือมีความถี่สูงขึ้น ซึ่งเป็นผลจากการที่อินทรีย์ได้รับผลที่พึงพอใจหลังจากแสดงพฤติกรรมนั้นแล้ว และสิ่งเร้าที่อินทรีย์ได้รับผลที่พึงพอใจและแสดงพฤติกรรมที่เพิ่มขึ้น คือ สิ่งเร้าทางบวก (Positive stimulus) หลักของการเสริมแรงมี 3 ขั้นตอน คือ

1. การเลือกพฤติกรรมที่ครู หรือผู้ฝึกต้องการเสริมแรง
2. การเสนอสิ่งเร้าตามพฤติกรรมที่กำหนดไว้ เช่น คนบางคนชอบรางวัลทางสังคม การยิ้ม ลูกกวาด เวลาอิสระ หรือกิจกรรมอื่นที่สนุกสนาน
3. พฤติกรรมเป้าหมายมีอัตราเพิ่มขึ้นอย่างเป็นความจริง (Rybnak & Alper, 1996) ประเภทของการเสริมแรงที่เหมาะสมกับ บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ได้แก่
  1. การเสริมแรงทางสังคม เช่น การยิ้ม การพยักหน้า การปรบมือ การโอบกอด การกล่าวคำชม เป็นต้น
  2. การเสริมแรงด้วยสิ่งของ เช่น ขนม ของเล่น เสื้อผ้า เงิน เป็นต้น

(โรงพยาบาลราชานุกูล, 2544, หน้า 1)

กฎการให้การเสริมแรงในการให้การเสริมแรง ผู้ให้หรือครูผู้สอนควรปฏิบัติตามกฎการให้การเสริมแรง มี 7 ข้อ ดังนี้

1. การให้ทันที (Immediately)
2. การให้บ่อย ๆ (Frequently)
3. การแสดงความกระตือรือร้นที่จะให้ (Enthusiasm)
4. การมองสบตาผู้รับ (Eye contact)
5. การให้คำอธิบายให้เข้าใจถึงพฤติกรรมที่ได้รับการเสริมแรง (Describe the behavior)

6. การกระทำ ที่ให้ผู้รับความรู้สึกอยากรู้หรืออยากเห็น (Anticipation)
7. ความหลากหลายของตัวเสริมแรง (Variety) (กุลยา ก่อสุวรรณ, 2550)

หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมเป็นการให้โอกาสผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือปฏิบัติงาน ได้เข้ามา มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ตั้งแต่การวางแผน การร่วมในการตัดสินใจ การพัฒนาใดก็ตาม ถ้าเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแล้ว ย่อมประสบผลสำเร็จและจะก่อให้เกิดความรัก ความผูกพัน การเป็นเจ้าของ เป็นการพัฒนาที่สนองต่อความต้องการ ของชุมชนสอดคล้องกับความเป็นจริงของชุมชน จะเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน การมีส่วนร่วมได้มี นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้หลายประการ มีรายละเอียดดังนี้

สมยศ นาวิการ (2545, หน้า 14) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่าเป็น กระบวนการของการให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจ เน้นการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องอย่างแข็งขันของบุคคล ใช้ความคิดสร้างสรรค์และเชี่ยวชาญของ พวกเขาในการแก้ไขปัญหาของการบริหารที่สำคัญ คือ อยู่บนพื้นฐานของแนวความคิดของ การแบ่งอำนาจหน้าที่ที่ถือว่าผู้บริหารของพวกเขาให้กับผู้ได้บังคับบัญชาและประการสุดท้าย ต้องการให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนเกี่ยวข้องอย่างแท้จริงในกระบวนการตัดสินใจที่สำคัญของ องค์กร ไม่เพียงแต่สัมผัสปัญหาหรือแสดงความห่วงใย

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2546, หน้า 4) ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดที่ไม่เคยเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ หรือเข้าร่วมการตัดสินใจ หรือเคยเข้าร่วม ด้วยเล็กน้อยได้เข้าร่วมมากขึ้น เป็นไปอย่างมีอิสรภาพ เสมอภาค มิใช่เพียงแต่มีส่วนร่วม อย่างผิวเผินแต่เข้าร่วมอย่างแท้จริงยิ่งขึ้นและการเข้าร่วมนั้นต้องเริ่มตั้งแต่ขั้นแรกจนถึงขั้นสุดท้าย ของโครงการ

Douglah (1970, p. 90) กล่าวถึง ความหมายของการมีส่วนร่วม (Participation) ว่าเป็นคำที่มีความหมายกว้างและใช้ในบริบทที่แตกต่างกัน นักการศึกษาใช้คำนี้ในการอ้างถึง การมีส่วนร่วมในเหตุการณ์ กิจกรรม หรือโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา นักรัฐศาสตร์ ใช้คำนี้ในความหมายของการเข้าร่วมกับสถาบันทางการเมืองของชุมชน ได้แก่ การไปออกเสียง เลือกตั้ง นักสังคมวิทยาใช้ในความหมายของการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ส่วนกลุ่มอื่น ๆ ใช้คำนี้ในความหมายของการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ แม้ที่ชนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม จะมีความแตกต่างกัน แต่นักวิชาการหลายคน ก็ได้อ้างถึงข้อตกลงของสหประชาชาติและสังคม แห่งสหประชาชาติ (United Nations Economic and Social Council States) ที่ได้อภิปรายถึง

การมีส่วนร่วมและสรุปว่า การมีส่วนร่วมนั้นต้องการการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องตามแบบประชาธิปไตย จากประชาชนอย่างสมัครใจ 3 ประการ คือ

1. เป็นเรื่องที่น่าสนับสนุนส่งเสริมต่อการพัฒนา
2. มีการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เป็นผลจากการพัฒนานั้นอย่างเสมอภาคกัน
3. มีความเชื่อถือในการตัดสินใจเพื่อกำหนดเป้าหมาย กำหนดนโยบายและแผนรวมทั้ง

การนำโครงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไปสู่การปฏิบัติ (Midgley, Hall, Hardiman & Narine, 1986, p. 25)

Cohen and Uphoff (1977, p. 6) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมในด้านการพัฒนา ชนบทว่าการมีส่วนร่วมจะต้องประกอบไปด้วยการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องของประชาชน 4 ประการ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการระบวนการตัดสินใจว่าจะทำอะไรและทำด้วยวิธีการอย่างไร
2. มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ ตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรสนับสนุนโครงการ และการมีส่วนร่วมขององค์กรหรือกลุ่มกิจกรรมเป็นการเฉพาะ
3. มีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์อันเกิดจากโครงการพัฒนา
4. มีส่วนในการประเมินโครงการ

Gustavo (1992, p. 4) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมนั้น โดยปกติทั่วไปเป็นที่เข้าใจกันว่า หมายถึง การเข้าไปมีหน้าที่หรือมีส่วนรับผิดชอบในบางสิ่งบางอย่าง แต่ต่อมาความหมายของการมีส่วนร่วมมีความชัดเจนและลึกลงไปกว่าเพียงการมีส่วนรับผิดชอบเมื่อการมีส่วนร่วมนี้ เชื่อมโยงสู่กระบวนการในการเข้าไปมีส่วนรับผิดชอบของแต่ละบุคคลหรือกระบวนการ ในการเปลี่ยนแปลงในภาพรวม

Whang (1981, pp. 91-92) ให้ความหมายการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง กระบวนการ ในการเข้าไปดำเนินงานของบุคคลหรือกลุ่มเพื่อได้สะท้อนถึงความสนใจของตนหรือเพื่อให้ การสนับสนุนทางด้านกำลังหรือทรัพยากรต่อสถาบัน ระบบที่ครอบคลุมการดำเนินชีวิตของพวกเขา

White (1982, p. 8) ได้ให้คำจำกัดความ การมีส่วนร่วมว่าการมีส่วนร่วมประกอบด้วย 4 มิติด้วยกัน มิติที่หนึ่ง คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่าจะไรควรทำและทำอย่างไร มิติที่สอง คือ การมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา การลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ มิติที่สาม คือ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่เกิดจากการดำเนินงาน และมิติที่สี่ คือ การมีส่วนร่วม ในการประเมินผลจากความเห็นดังกล่าว สามารถสรุปความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง

การร่วมคิด ร่วมทำ การมีส่วนร่วมรับรู้รับทราบ ให้ความร่วมมือ ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมหรือ การดำเนินการใด ๆ ของผู้ปกครองนักเรียน

ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา

นอกจากโรงเรียน ครูจะเป็นผู้วางแผนทางการศึกษาและการเรียนรู้ให้แก่นักเรียนแล้ว ผู้ที่จะมีส่วนช่วยให้เป้าหมายบรรลุตามเจตนารมณ์ก็คือ ผู้ปกครอง การสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง บ้านและโรงเรียนจะเป็นสิ่งกระตุ้นให้การเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่จะให้ความสนใจกับ โรงเรียนและกิจกรรมของโรงเรียน หลายครั้งผู้ปกครองเริ่มเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนในบทบาท อื่นอีกมากทั้งเป็นอาสาสมัคร เป็นวิทยากรเป็นผู้ร่วมให้ความคิดเห็น พัฒนาโรงเรียน อยากรู้ อยากเห็นเกี่ยวกับเด็กและการจัดการเรียนการสอน ปัญหาแต่เดิมที่ผู้ปกครองไม่สนใจโรงเรียนนั้น สาเหตุเพราะความห่างไกลในการเดินทางระหว่างบ้านกับโรงเรียน ประการหนึ่งเป็นเพราะ ผู้ปกครองมีเจตคติที่ว่าเป็นหน้าที่ของ โรงเรียนที่ต้องจัดการดูแลให้การศึกษาเด็ก

อีกทั้งด้วยวัฒนธรรมไทยที่คนไทยนิสัยให้เกียรติกันไม่ต้องการรบกวนก้าวก่ายงานกัน ผู้ปกครองจึงไม่กล้ามาโรงเรียนด้วยเกรงว่าจะเป็นการก้าวก่ายงานโรงเรียน จึงทำให้ความสัมพันธ์ บ้านและโรงเรียนน้อยลงจนเกือบไม่เกี่ยวข้องกันเลย นอกจากการมาฝากลูกเข้าเรียนเท่านั้นที่ ผู้ปกครองกับโรงเรียนพบกันมากกว่าปกติ ดังที่ พนม พงษ์ไพบูลย์, 2541, หน้า 18 (อ้างถึงใน ปกรณ์ ศรีคนทิพย์, 2553, หน้า 9) ได้ให้ข้อคิดเห็นว่าความจำเป็นอีกประการหนึ่งที่พ่อแม่ผู้ปกครอง ต้องเข้ามาช่วยดูแลเรื่องการศึกษาของเด็กสืบเนื่องมาจากปัญหาต่าง ๆ ในสังคมปัจจุบัน เช่น ปัญหา ความประพฤติของนักเรียนไม่เหมาะสม ปัญหายาเสพติดที่พบมากในปัจจุบัน ส่วนหนึ่งเป็นเพราะ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองนักเรียน และผู้ปกครองกับครูไม่ดีพอ พบว่า เด็กที่มีปัญหาเป็น จำนวนมากมาจากครอบครัวที่ขาดความรัก ความอบอุ่น ขาดการดูแลเอาใจใส่ จึงเป็นความจำเป็นที่ ผู้ปกครองจะต้องร่วมมือกับทางโรงเรียนเพื่อป้องกัน และแก้ปัญหเหล่านี้ไม่ให้เกิดขึ้นกับลูกหลาน ต่อไปในอนาคต

Cohen and Uphoff (1977, p. 223) ได้สร้างกรอบพื้นฐานเพื่อการอธิบายและ การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในแง่ของรูปแบบการมีส่วนร่วม โดยแบ่งเป็น 4 รูปแบบ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) ซึ่งอาจเป็นการตัดสินใจตั้งแต่ ระยะเวลาเริ่มการตัดสินใจในช่วงของกิจกรรม และการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรม

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจการ (Implementation) ซึ่งอาจเป็นไปในรูปของ การเข้าร่วมโดยการให้มีการสนับสนุนทางด้านทรัพยากร การเข้าร่วมในการบริหาร และการร่วมมือ รวมทั้งการเข้าร่วมในการร่วมแรงร่วมใจ

3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) ซึ่งอาจจะเป็นผลประโยชน์ทางวัตถุสังคม หรือโดยส่วนตัว

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) ซึ่งนับเป็นการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมทั้งหมด และเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วมต่อไป

วิชิต นันทสุวรรณ และจ่านอง แรกพิณิจ (2541, หน้า 46-47) ได้กล่าวไว้ว่ากระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาผู้ปกครองมี 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การร่วมคิด

ขั้นที่ 2 การร่วมวางแผน

ขั้นที่ 3 การร่วมปฏิบัติ

ขั้นที่ 4 การร่วมประเมินผล

ขั้นที่ 5 การร่วมรับผลประโยชน์

Vroom and Yetton (1973, pp. 183-184) ได้เสนอแนวทางในการที่จะกำหนดว่า

(1) เมื่อไรควรจะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (2) ควรจะมีส่วนร่วมมากน้อยอย่างไรในการตัดสินใจ และได้อธิบายว่าการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจนี้ควรขึ้นกับธรรมชาติของปัญหา และสถานการณ์ในการกำหนดรูปแบบ และปริมาณของการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจนั้น ควรจะมีกฎไว้ 2 กลุ่ม คือ กฎกลุ่มแรกเป็นการส่งเสริมคุณภาพของการตัดสินใจและกฎกลุ่มที่สองเป็นการส่งเสริมการยอมรับการตัดสินใจ ในการตัดสินใจนั้นมีทางเลือกอยู่ 5 วิธี ตั้งแต่ผู้บริหารตัดสินใจเองคนเดียว (Unilateral) ไปจนถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอย่างเต็มที่ (Shared) ทางเลือกในการตัดสินใจทั้ง 5 วิธี มีดังนี้

1. ผู้บริหารใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้วตัดสินใจเองตามลำพัง
2. ผู้บริหารแสวงหาข้อมูลจากผู้อื่นและตัดสินใจเอง
3. ผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้องเป็นรายคน แสวงหาความคิดและข้อเสนอแนะและตัดสินใจ

เอง

4. ผู้บริหารปรึกษากับผู้เกี่ยวข้องเป็นกลุ่ม แสวงหาความคิดเห็นร่วมกันโดยการอภิปรายแล้วตัดสินใจ

5. ผู้บริหารร่วมคิดกับกลุ่มเกี่ยวกับสถานการณ์และปัญหาแล้วให้กลุ่มตัดสินใจ

รุ่ง แก้วแดง (2543, หน้า 172-173) ได้เปรียบเทียบความสำคัญของพ่อแม่ว่าพ่อแม่คือครูคนแรกของลูก โดยเฉพาะแม่เพราะการเรียนการสอนเริ่มต้นตั้งแต่อยู่ในครรภ์ของแม่และหลังจากที่เด็กเกิดจนถึงวัย 3 ขวบ พ่อแม่มิมีบทบาทสูงในการเป็นครูคนแรกของลูก ลักษณะเด่นในความเป็นครูของพ่อแม่แตกต่างไปจากครูปกติหรือมีมากกว่าครูทั่วไป คือ พ่อแม่ให้ความรัก

ความเอาใจใส่ต่อลูกอย่างมากมาจนยากที่จะหาความรักของครูอาชีพอื่นทดแทนได้ พ่อแม่เป็นครูของลูกตลอดเวลา คือ สามารถอบรมสั่งสอนลูกตลอดเวลา คือ สามารถอบรมสั่งสอนลูกได้ตลอดเวลา

กรมวิชาการ (2544, หน้า 15-16) ได้เสนอแนะบทบาทการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียนในต่างประเทศ ผลงานวิจัยด้านครอบครัว พบว่า ความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างบ้านและโรงเรียนมีผลอย่างสูงต่อการเรียนรู้ของเด็ก ช่วยให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีด้านจิตใจ สังคม ในประเทศนิวซีแลนด์ พบว่า ภูมิหลังของครอบครัวมีความสัมพันธ์แน่นแฟ้นกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนนิวซีแลนด์ ได้พยายามเสริมสร้างบทบาทของครอบครัวที่มีต่อกระบวนการเรียนรู้ของเด็กด้วยการให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาร่วมกันพัฒนา เชื่อมโยงนโยบายและโครงการเข้าด้วยกัน

ประเทศอังกฤษและเวลส์ ได้ใช้วิธีการอันหลากหลายเพื่อให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม รวมถึงการมีกฎหมายบังคับให้ทางโรงเรียนจัดทำข้อตกลงเป็นลายลักษณ์อักษรระหว่างบ้านและโรงเรียน โดยปรึกษาหารือกับผู้ปกครองก่อน ข้อตกลงนี้ระบุความรับผิดชอบร่วมกันและบทบาทของผู้ปกครองอีกรูปแบบหนึ่ง คือ การให้ผู้ปกครองและเด็กเรียนรู้ด้วย เพื่อพัฒนาความรู้ของผู้ปกครองไปพร้อม ๆ กับให้ผู้ปกครองเข้าใจถึงวิธีการเรียนของลูก เช่นเดียวกับประเทศสหรัฐอเมริกาก็ได้ตระหนักถึงความสำคัญของบทบาทของครอบครัวที่มีผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของเด็ก และหนึ่งในเป้าหมาย 8 ประการ ของการปฏิรูปการศึกษา คือ การสร้างความร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียน โดยเน้นว่าความร่วมมือนั้นจะต้องถึงระดับความรับผิดชอบร่วมกัน

จากความเห็นดังกล่าว สามารถสรุปรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา โดยมีขั้นตอนการมีส่วนร่วม 3 ขั้นตอน ได้แก่

1. ร่วมคิด ตัดสินใจ หมายถึง ร่วมมองเห็นปัญหา ร่วมคิดแก้ไข ร่วมคิดพัฒนา ร่วมออกความคิดเห็น ร่วมกำหนดจุดประสงค์ กำหนดเป้าหมาย วางแผนพัฒนาหาแนวทางเพื่อดำเนินการต่อไป
2. ร่วมในการดำเนินงาน หมายถึง ร่วมกันปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยการช่วยเหลือ ร่วมมือ และประสานงาน เพื่อให้เกิดผลสำเร็จ
3. ร่วมในการประเมินผล หมายถึง ร่วมคิดวิเคราะห์ถึงการดำเนินงานว่าบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ การปฏิบัติงานของผู้ที่มีส่วนร่วมมีมากน้อยเพียงใด และการปฏิบัติประสบผลสำเร็จหรือมีอุปสรรคหรือไม่ เกิดประโยชน์แก่นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนอย่างไร เพื่อพัฒนา และแก้ไขในครั้งต่อไป

แนวทางการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

การพัฒนาการศึกษาที่มีความจำเป็นยิ่งที่หลายภาคส่วนต้องไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานต่าง ๆ ครอบครวและชุมชน เพื่อส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สนับสนุนให้สถานศึกษา ทำหน้าที่เป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับนักเรียน การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนเป็นสิ่งที่ กระตุ้นให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาเด็กมากยิ่งขึ้นและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐที่ทำให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการศึกษาโดย การกระจายอำนาจการกำหนดนโยบายและการบริหาร โรงเรียนทุกระดับ ทุกประเภทให้ทุกฝ่ายได้มี ส่วนร่วมรับผิดชอบในรูปแบบของคณะกรรมการสถานศึกษา มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการ พัฒนาการศึกษา ดังที่ หวน พินธุพันธ์ (2529, หน้า 79-95 อ้างถึงใน ปกรณ์ ศรีคนทิพย์, 2553, หน้า 1-11) ได้เสนอว่าหลักการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีดังต่อไปนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร บุคลากร ผู้ปกครองนักเรียนและประชาชนในชุมชน ผู้บริหารในที่นี้ คือ ผู้บริหาร โรงเรียนซึ่ง ได้แก่ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยครูใหญ่และหัวหน้าหมวดวิชา เป็นต้น บุคลากร หมายถึง บุคลากรในโรงเรียนนับตั้งแต่ครู อาจารย์ใน โรงเรียน เจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ ของโรงเรียน คนงานภารโรง จนกระทั่งถึงตัวนักเรียน ก็ถือเป็นบุคลากรใน โรงเรียนทั้งสิ้น ผู้ปกครองนักเรียนซึ่ง หมายถึง บิดา มารดา ของนักเรียน หรือถ้านักเรียนไม่ได้อาศัยอยู่กับบิดามารดา แต่อยู่กับญาติหรือผู้อุปการะอื่น ๆ ก็ถือว่าเป็น ผู้ปกครองของนักเรียน ประชาชนในชุมชนอาจจะไม่ใช่ผู้ปกครองนักเรียนที่เรียนใน โรงเรียน การจะพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับผู้ปกครองของนักเรียนและประชาชน ในชุมชน ผู้บริหารอาจจะเชิญผู้ปกครองนักเรียนมาปรึกษาหารือเกี่ยวกับนักเรียนในการปรับปรุง การสอนนักเรียน หรือเชิญประชาชนในชุมชนมาประชุมปรึกษาหารือในการแก้ปัญหาของชุมชน ขอความช่วยเหลือจากผู้ปกครองนักเรียนหรือประชาชนในชุมชนด้านการเงิน การเป็นวิชาการ และอื่น ๆ ส่วนผู้ปกครองของนักเรียนหรือประชาชนในชุมชน

อาจขอความช่วยเหลือจากผู้บริหาร โรงเรียนในด้านการขอใช้สถานที่ในกิจกรรมต่าง ๆ การขอปรึกษาหารือในการแก้ปัญหาชุมชน หรือการพัฒนาชุมชน ส่วนความสัมพันธ์ระหว่าง บุคลากรใน โรงเรียนกับผู้ปกครองนักเรียนและประชาชนในชุมชน เช่น ครู ไปเยี่ยมผู้ปกครอง นักเรียน ปรึกษาผู้ปกครอง

2. การเชิญผู้ปกครองนักเรียนหรือประชาชนในชุมชนมาโรงเรียน เช่น เชิญผู้ปกครอง นักเรียนใหม่มาประชุมในวันปฐมนิเทศนักเรียนใหม่ เชิญผู้ปกครองนักเรียนมาประชุม ในวันก่อน เปิดเทอมแรกของทุกชั้น เชิญผู้ปกครองนักเรียนหรือประชาชนในชุมชนมาประชุมเพื่อปรึกษาเชิญ ประชาชนในชุมชนมาประชุมร่วมกับครูในโรงเรียนเพื่อปรึกษาหารือในการปรับปรุงชุมชนหรือ

แก้ปัญหาในชุมชน เชิญผู้ปกครองนักเรียนมาพบปะสังสรรค์กับครูในโรงเรียน เชิญผู้ปกครองนักเรียนมาชมนิทรรศการผลงานของนักเรียน จัดให้มีกิจกรรมสร้างความสามัคคีระหว่างผู้ปกครอง เชิญแม่ของนักเรียนมารวมงานวันแม่ที่โรงเรียนจัดขึ้น ดังนั้น การเชิญผู้ปกครอง ประชาชนมาโรงเรียน จึงเชิญได้ในโอกาสต่างกันมากมายซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนได้อย่างดียิ่ง

3. การรายงานเกี่ยวกับตัวนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ เช่น การรายงานผลการเรียนของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ การรายงานความประพฤติของนักเรียน การรายงานเกี่ยวกับสุขภาพของนักเรียน

4. โรงเรียนให้ความช่วยเหลือชุมชน โดยพานักเรียนไปช่วยพัฒนาชุมชน โรงเรียนจัดให้มีการสอนหรือฝึกอบรมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพแก่ประชาชนในชุมชน โรงเรียนให้ความช่วยเหลือในด้านความรู้ และเผยแพร่ความรู้ใหม่ ๆ แก่ประชาชนในชุมชน ปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาตนเองและสังคม จัดบริการข่าวสารเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน ให้บริการชุมชนในด้านนันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี ทางโรงเรียนจัดให้มีการสำรวจความต้องการและความจำเป็นที่ชุมชนควรได้รับการพัฒนา ทางโรงเรียนร่วมกับหน่วยงานราชการอื่น หรือประสานงานกับหน่วยงานราชการอื่น เพื่อสำรวจอนามัยของชุมชนและให้ความช่วยเหลือด้านสุขภาพอนามัยของประชาชนในชุมชน ทางโรงเรียนบริหารด้านอนามัยแก่ประชาชนในชุมชน โรงเรียนร่วมกับหน่วยงานอื่นในการพัฒนาชุมชน โรงเรียนช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยการเร่งรัดความจำเป็นพื้นฐาน

5. โรงเรียนขอความช่วยเหลือและขอความร่วมมือจากชุมชน เช่น ขอความช่วยเหลือทางการเงินจากชุมชน ขอความช่วยเหลือทางการเงินจากชุมชน ขอความช่วยเหลือด้านวัสดุ ขอความร่วมมือในด้านแรงงานจากประชาชนในชุมชน ขอความช่วยเหลือในด้านคำปรึกษาหรือความคิดเห็นในการปรับปรุงโรงเรียนจากประชาชนในชุมชน บริหารเกี่ยวกับอาคารสถานที่ของโรงเรียนในการจัดงานต่าง ๆ เปิดโอกาสให้ประชาชนได้ใช้อาคารสถานที่เพื่อประชุม จัดบริการห้องสมุดแก่ประชาชนในชุมชน ให้แก่ประชาชนในชุมชน ให้ประชาชนใช้สนามกีฬาของโรงเรียนในการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาต่าง ๆ ได้ ให้ประชาชนในชุมชนใช้ห้องพยาบาล

6. การใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรประเภทสถาบัน ทรัพยากรประเภทวัฒนธรรมพื้นบ้าน การใช้ทรัพยากรในชุมชนเหล่านี้ จะทำได้ คือ นำทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนมาใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอน เชิญบุคคลในชุมชน หรือทรัพยากรบุคคล

มาเป็นวิทยากรแก่นักเรียน พานักเรียนออกไปศึกษานอกสถานที่ ให้นักเรียนศึกษาวัฒนธรรม
พื้นบ้าน

7. การออกเยี่ยมเยือนผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียนตามบ้าน และเข้าร่วมกิจกรรม
ต่าง ๆ ของชุมชน เช่น ครูใหญ่ออกไปเยี่ยมเยือนผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียนตามบ้าน
การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน

8. การประชาสัมพันธ์ในโรงเรียน โดยจัดให้มีสิ่งพิมพ์เพื่อเผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียน
จัดเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ ประจำโรงเรียนเพื่อตอบคำถามและให้ความสะดวกแก่ประชาชนและ
ผู้ปกครองนักเรียนที่มาติดต่อโรงเรียน จัดเผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนทางสื่อมวลชน ให้นักเรียน
ทราบข่าวสารของโรงเรียนที่ถูกต้อง ให้ครูอาจารย์ เจ้าหน้าที่ คณงาน ภารโรงและยามของโรงเรียน
ที่ถูกต้องด้วย ครูใหญ่และคณะครูออกประชาสัมพันธ์ด้วยตนเอง รับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครอง
นักเรียนหรือประชาชน เชิญผู้ปกครองนักเรียนและประชาชนมาชมนิทรรศการหรือกิจกรรมของ
โรงเรียนหรือเชิญมาฟังบรรยาย เรื่องราวที่น่าสนใจ จัดตั้งสมาคมผู้ปกครองและครู สมาคมศิษย์เก่า

Cronin and Taylor (1992, pp. 70-75) ได้กล่าวถึงถึงแนวทางความสำเร็จของการจัด
การศึกษาสำหรับผู้ปกครองหน้าที่ที่สำคัญ คือ ครูและโรงเรียนที่จะต้องให้ผู้ปกครองเกิด
ความเชื่อมั่น เห็นคุณค่าในการที่จะเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาสำหรับผู้ปกครอง การสื่อสารที่ดี
ระหว่างบ้านและโรงเรียนความสม่ำเสมอในการให้ข้อมูลของโรงเรียนแก่ผู้ปกครองเป็นการสร้าง
มิตรภาพที่ดี โรงเรียนอาจใช้จดหมายข่าว ปฏิทินผลงานของเด็ก รวมถึงการมีห้องสมุดสำหรับ
ผู้ปกครอง จะเป็นสื่อจูงใจผู้ปกครอง และสิ่งที่สำคัญของความสำเร็จของการจัดการศึกษาจะเกิดขึ้น
ได้จากสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

1. มีการประเมินความต้องการของผู้ปกครองและความสนใจได้อย่างตรงเป้าหมาย
สอดคล้องกับทรัพยากรของหน่วยงาน
2. มีคุณค่าสำหรับแต่ละครอบครัว
3. มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบ้านและโรงเรียน การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครอง
จะเป็นการสร้างเชื่อมั่นแก่ผู้ปกครองอย่างน้อย 10 ประการ ดังนี้
  - 3.1 สามารถมาเยี่ยมโรงเรียนได้ตลอดเวลา
  - 3.2 สามารถเสนอความคิดเห็นต่อผู้บริหารโรงเรียนได้
  - 3.3 ได้รับรู้ข้อมูลการเรียนของเด็กและข้อมูลที่เกี่ยวข้องเป็นประจำ
  - 3.4 ได้รับนโยบายและการเรียนการสอน
  - 3.5 ได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน
  - 3.6 ได้รับความรู้จากโรงเรียน

- 3.7 มั่นใจในบุคลากรโรงเรียนที่มีคุณภาพ
- 3.8 มั่นใจในมาตรการความปลอดภัยของโรงเรียน
- 3.9 โรงเรียนมีการตอบรับเสมอ
- 3.10 มีการประชุมครูผู้ปกครองสม่ำเสมอ

Morrison (1996, pp. 363-368) ได้กล่าวว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองให้ประโยชน์หลากหลายทั้งต่อผู้ปกครอง ครู และเด็ก แต่สิ่งที่มีผู้ปกครองไม่ชอบในการมีส่วนร่วมหรือต้องมาโรงเรียน คือ ความรู้สึกขัดแย้งและอคติของครูที่มีต่อผู้ปกครอง และผูกพันอยู่กับโรงเรียนอย่างเป็นทางการ ดังนั้น การจัดกิจกรรมแบบมีส่วนร่วมต้องให้เป็นไปอย่างสบาย เรียบง่าย ครูสามารถจัดกิจกรรมที่จะให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างน้อย 4 วิธี คือ

1. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในโรงเรียน

วิธีการดั้งเดิมและพื้นฐานที่ดีที่สุด ในการส่งเสริมแนวทางของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและครอบครัว โดยวิธีการเป็นการค้นหาวิธีการที่จะทำให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมความสามารถของผู้ปกครอง ซึ่งงานเหล่านี้จะช่วยสนับสนุนโครงการของโรงเรียนหรือชั้นเรียน ฝ่ายบริหารสามารถส่งเสริมให้ผู้ปกครองทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยครู การเป็นพี่เลี้ยงเด็ก การจัดหาทุน และร่วมทำงานธุรการ เป็นต้น การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารรูปแบบนี้เป็นวิธีการที่สามารถมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และมักจะเป็นวิธีที่โรงเรียนควรคำนึงถึงเสมอ เมื่อจัดตั้งโครงการให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน วิธีการมีส่วนร่วมแบบนี้ผู้ปกครองจะได้ผลประโยชน์มากมายและมีความเป็นเอกเทศมาก

2. การมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการศึกษา

วิธีการนี้ ผู้ปกครองจะต้องได้รับการกระตุ้นให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีความสำคัญต่อกระบวนการจัดการศึกษา เช่น การวางหลักสูตร การทบทวนและคัดเลือกตำรา การเข้าร่วมเป็นสมาชิกในคณะทำงานและคณะกรรมการต่าง ๆ และการวางมาตรฐานในการทำงานแนวทางแบบนี้กำลังได้รับความนิยมอย่างสูง เนื่องจากฝ่ายบริหารตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการศึกษาและการตัดสินใจร่วมกับผู้ปกครองและสมาชิกในครอบครัว รวมทั้งสมาชิกของชุมชน ผู้ปกครองและบุคคลอื่น ๆ ยังจำเป็นต้องจัดเตรียมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมในลักษณะเช่นนี้ ผู้ปกครองที่ขาดทักษะในการช่วยเหลือในด้านนี้ ถ้าโรงเรียนได้เปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการศึกษาอย่างแท้จริงแล้ว วิธีการเช่นนี้ก็จะกลายเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพสูง

3. การมีส่วนร่วมในการพัฒนา

วิธีการนี้มีวัตถุประสงค์ที่เน้นการพัฒนาการมีส่วนร่วมผู้ปกครองและพัฒนาคุณภาพของครอบครัวเป็นหลัก ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ปกครองที่เข้าร่วมจะได้เรียนรู้ และวิธีการปฏิบัติที่เป็น การส่งเสริมครอบครัว การมีส่วนร่วมในลักษณะนี้จะพบในโครงการ การร่วมมือของโรงเรียน ชุมชน เป็นต้น การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน เพื่อพัฒนาโรงเรียน ควรดำเนินการ ดังนี้

3.1 ต้องสร้างความเชื่อมั่นศรัทธา การเข้าถึงชุมชนต้องเริ่มจากการสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาให้ชุมชนเห็น ผู้ที่จะมีบทบาทนำในการสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นได้ คือ ผู้บริหาร ดังนั้นผู้บริหารต้องเป็นผู้นำในการทำงาน ในการเชื่อมระหว่างโรงเรียนและชุมชน จากเรื่องเล่าจะเห็นได้ว่าการทำงานกับชุมชนจะประสบความสำเร็จได้ ทั้ง โรงเรียนและชุมชนต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน การร่วมมือร่วมใจในการทำงานหรือร่วมแก้ปัญหาย่อมเกิดขึ้นได้ และนอกจากจะต้องมีการปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันแล้ว ทั้ง โรงเรียนและชุมชนยังควรจะต้องมีทัศนคติที่ดีต่อกัน เพื่อร่วมช่วยกันทำงานให้บังเกิดประสิทธิผลได้อย่างดี

3.2 โรงเรียนเข้าใจปัญหาและหาวิธีแก้ไขอย่างเหมาะสม คือ เมื่อโรงเรียนพบปัญหาต้องทำความเข้าใจ มองให้เห็นสาเหตุที่แท้จริงของปัญหานั้น แล้วจะพบวิธีแก้ไขที่ถูกต้องตรงจุดประสงค์ได้ในที่สุด เช่น โรงเรียนปรีชาโชติพบปัญหาเด็กติดเกม แทนที่โรงเรียนจะลงโทษเด็กที่ไปเล่นเกม โรงเรียนพยายามทำความเข้าใจ และได้ พบว่า เด็กที่ติดเกมแท้จริงแล้ว พวกเขา มีความเหงาเนื่องจากขาดความสัมพันธ์ในครอบครัว จึงแก้ปัญหาด้วยการพยายามเป็นสื่อกลางเชื่อมครอบครัวและเด็กให้หันมาพูดคุยทำความเข้าใจกัน ซึ่งเป็นหนทางในการแก้ปัญหาที่แท้จริง

3.3 สร้างเครือข่ายในการร่วมแก้ปัญหา จะเห็นได้ว่าปัจจัยความสำเร็จทุกโรงเรียนที่เล่ามา หนึ่งในนั้น คือ การสร้างความมีส่วนร่วม มิใช่เป็นการแก้ปัญหาโดยโรงเรียนเพียงลำพัง การสร้างเครือข่าย คือ การเปิดพื้นที่ให้บ้าน และชุมชนเข้ามารับรู้ และร่วมในการแก้ไขปัญหาของเด็กด้วยกัน และแน่นอนว่าความร่วมมือที่เกิดขึ้นนั้นจะสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของเด็กได้

3.4 หาพันธมิตรเสริมงานวิชาการ นอกเหนือจากการสร้างเครือข่ายให้เกิดขึ้นแล้วเรายัง พบว่า นอกเหนือจากเครือข่ายที่บ้านหรือในชุมชน องค์กรหรือหน่วยงานในท้องถิ่นก็สามารถเข้ามามีบทบาท และ โรงเรียนควรให้ความสำคัญ เพราะหน่วยงานเหล่านี้มีศักยภาพอย่างยิ่งในการเป็นแรงหนุนเสริมให้ทั้ง โรงเรียน บ้าน และชุมชน สามารถดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้ลุล่วงไปได้

3.5 สร้างนโยบายเชิงรุก บริบทของโรงเรียนในพื้นที่ต่าง ๆ มีความแตกต่าง แต่โรงเรียนไม่ควรยึดเอามาเป็นอุปสรรคของการทำงาน บทบาทของโรงเรียน คือ การก้าวเข้าไปหาชุมชน ไปพบ ไปสร้างความเข้าใจกับชุมชน มิใช่รอให้ชุมชนเป็นฝ่ายเข้ามาหาโรงเรียน

3.6 โรงเรียนต้องเป็นที่พึ่งของชุมชน โรงเรียนควรจะต้องมีคุณสมบัติของการเป็นผู้มีใจกว้าง คือ โรงเรียนไม่สามารถแก้ไขให้ทุกอย่างดีขึ้นได้โดยลำพัง ความสำเร็จต่าง ๆ จะเกิดขึ้นได้เมื่อโรงเรียนรู้จักเปิดใจยอมรับ ให้โอกาสกลุ่มต่าง ๆ หน่วยงานต่าง ๆ ให้เข้าร่วมทำงาน ร่วมแก้ไขปัญหา และต้องสร้างความรู้สึกร่วมกันดูแลรับผิดชอบ เพราะนักเรียนในโรงเรียนล้วนก็คือลูกหลานของชุมชนนั่นเอง

4. การมีส่วนร่วมในแบบสมบูรณ์

วิธีการนี้เป็นการรวมเอาส่วนต่าง ๆ ของทุกวิธีข้างต้นเข้าด้วยกัน โดยวิธีการด้านการพัฒนานักเรียน (Developmental approach) วิธีการนี้เป็นวิธีการที่กว้างขวางมากกว่า 3 วิธีแรก อย่างไรก็ตามในวิธีการนี้ ยังให้ความสำคัญกับครอบครัวในฐานะศูนย์กลางของการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ วิธีการนี้ไม่ได้ให้วัตถุประสงค์เพื่อให้ครอบครัวหรือสมาชิกในครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ และสร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัว ผลก็คือ สมาชิกทุกคนในครอบครัวล้วนแต่มีส่วนในการช่วยเหลือรวมทั้งตัวเด็ก ๆ เอง

วิธีการดังกล่าวนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะให้บิดา มารดา ครอบครัวและสมาชิกของชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมและกระบวนการศึกษาของโรงเรียน รวมทั้งการตัดสินใจเกี่ยวกับโรงเรียน วิธีการนี้ยังช่วยนำเสนอทางเลือกให้ผู้ปกครองเกี่ยวกับการเลือกโรงเรียนหรือโครงการที่จะให้บุตรหลานของตนเข้าร่วม และวิธีการที่กำลังได้รับความนิยม เช่น รัฐบางรัฐในสหรัฐอเมริกาและโรงเรียนท้องถิ่นหลายแห่ง เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองสามารถนำบุตรหลานเข้าสมัครเรียนในโรงเรียนได้ตามทางเลือกที่ตัวเองต้องการ ในขณะที่ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยส่วนใหญ่ มีทางเลือกในลักษณะเช่นนี้ ตามข้อเท็จจริงว่า พวกเขา คือ ผู้ชำระค่าเล่าเรียนให้กับเด็ก แต่ผู้ปกครองของเด็กในโรงเรียนรัฐบาลหลายแห่งก็ยังไม่มียุทธศาสตร์เช่นนี้ ปัจจุบันผู้ปกครองจำนวนมากกำลังเริ่มทำเช่นนี้ ซึ่งจะช่วยเปลี่ยนแปลงทัศนคติของสาธารณะต่อทางเลือกในการส่งบุตรหลานเข้าเรียน

กิจกรรมมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (Activities for involving families) การจัดกิจกรรมเพื่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและโรงเรียนนั้น มีทั้งกิจกรรมที่ผู้ปกครองลงมือปฏิบัติเองจนถึงเป็นผู้รับเพียงข้อมูลข่าวสารวิธีการที่โรงเรียนจัดกิจกรรมให้ง่ายและสะดวกในการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม

1. กิจกรรมโรงเรียน (School wide activities) มีกิจกรรมที่เน้นให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม โดยทางโรงเรียนเป็นฐานของการจัดกิจกรรม กิจกรรมนี้ ได้แก่

1.1 การประชุมเชิงปฏิบัติเพื่อแนะนำโรงเรียน วิธีการปฏิบัติและการดำเนินงานของโรงเรียน

1.2 กิจกรรมการศึกษาผู้ใหญ่

1.3 กิจกรรมการฝึกอบรม

1.4 กิจกรรมหารายได้ เช่น เปิดตลาดนิคมไทยเพื่อจัดตั้งกองทุนให้กับโรงเรียน

เป็นต้น

1.5 กิจกรรมการแสดงของนักเรียน

1.6 กิจกรรมอื่น ๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นในโอกาสพิเศษต่าง ๆ

2. กิจกรรมการสื่อสารสารสนเทศ (Communication activities) กิจกรรมนี้ เน้นการให้ผู้ปกครองเป็นผู้รับข้อมูลเป็นหลัก ส่วนใหญ่เป็นข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน เช่น นโยบายการจัดการเรียนการสอน กิจกรรมของโรงเรียนและกิจกรรมเพื่อให้ผู้ปกครองเห็นภาพรวมของโรงเรียน เห็นภาพการเรียนของเด็ก นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมสารสนเทศในรูปแบบอื่นอีก ได้แก่

2.1 โทรศัพท์สายด่วน เพื่อให้ความรู้แก่ผู้ปกครองที่ต้องการค้นหาคำตอบเร่งด่วน รวมถึงการทำการบ้านด้วย

2.2 จดหมายข่าว เป็นการสื่อสารทางเอกสารเพื่อให้ข้อมูลแก่ครอบครัวอย่างสม่ำเสมอ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน นโยบายของโรงเรียนและดำเนินงานของโรงเรียน

2.3 โสมเพจ หน้าความรู้ทางคอมพิวเตอร์ที่ผู้ปกครองสามารถเปิดอ่านได้เมื่อต้องการ แผ่นพับข้อมูลโรงเรียนและปฏิทินการศึกษา

3. กิจกรรมการศึกษา (Education activities) กิจกรรมที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ในการจัดการเรียนการสอน เป็นกิจกรรมที่ผู้ปกครองเข้าถึงชั้นเรียนทั้งเป็นผู้สอน เป็นผู้ช่วยครู ตลอดจนเป็นที่ปรึกษาสำหรับผู้ปกครองด้วยกัน

4. กิจกรรมการบริการ (Service activities) กิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นเพื่อบริการแก่สังคม และครอบครัว ได้แก่

4.1 ห้องสมุดของเล่นและอุปกรณ์ที่ผู้ปกครองสามารถขอยืมใช้ประโยชน์

4.2 ศูนย์ดูแลเด็กทั้งที่เป็นศูนย์บริการ เพื่อการดูแลเด็กที่เป็นบริการทั่วไป และบริการเด็กกลับบ้าน

4.3 ศูนย์แลกเปลี่ยนสิ่งของผู้ปกครองเหลือใช้

4.4 กิจกรรมสนับสนุนผู้ปกครองอื่น ๆ ตามความต้องการของชุมชน

5. กิจกรรมการตัดสินใจเป็นกิจกรรมของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองระดับสูง
ที่ผู้ปกครองจะมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการตัดสินใจและวินิจฉัยสั่งการที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม
ดังนี้

5.1 การวางแผนนโยบายโรงเรียน

5.2 การสรรหาบุคลากรทางการศึกษา

5.3 การพัฒนาการเรียนการสอนทางการศึกษา

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าโรงเรียนควรเลือกการวางแผนจัดกิจกรรม มีส่วนร่วมแบบใด
จึงจะเหมาะสมนั้นต้องประเมินจากสภาพการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การเปลี่ยนแปลงของ
สภาพครอบครัว สภาพทางเศรษฐกิจสังคม การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี เจตคติ ความเชื่อของ
ผู้ปกครอง นโยบายของรัฐและข้อกำหนดทางกฎหมายมาเป็นแนวทางกำหนดเป้าหมาย และ
วางแผน ซึ่งการจัดกิจกรรม การมีส่วนร่วม โรงเรียนควรใช้หลาย ๆ กิจกรรม ประกอบกัน เพื่อให้
ผู้ปกครองมีโอกาสเลือกและเข้าร่วมกิจกรรมได้ง่ายขึ้น อีกประการหนึ่งกิจกรรมที่กำหนดต้องให้
ความสะดวกสำหรับผู้ปกครอง โดยบางครั้งผู้ปกครองมักมองครู และโรงเรียนในฐานะหน้าที่ใน
การให้ความรู้ ดูแลสั่งสอนเด็กเพียงอย่างเดียว ดังนั้น จึงจำเป็นที่ครูและโรงเรียนต้องพัฒนากิจกรรม
การมีส่วนร่วมที่มีคุณค่าและมีความหมายกับความรู้สึกที่ดีของผู้ปกครองมากขึ้น

**การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**

บทบาทหน้าที่ของผู้ปกครองนักเรียนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียน
การสอนที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545)

มาตรา 9 การจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้
การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน
องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

มาตรา 11 บิดามารดา หรือผู้ปกครองนักเรียนมีหน้าที่จัดให้บุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ใน
ความดูแลได้รับการศึกษานอกเหนือจากการศึกษาภาคบังคับ ตามความพร้อมของครอบครัว

มาตรา 12 นอกเหนือจากรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้บุคคล
ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และในสถาบันสังคม
อื่น ๆ มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 13 บิดามารดา หรือผู้ปกครองมีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์ ดังต่อไปนี้

1. การสนับสนุนจากรัฐ ให้มีความรู้ความสามารถในการเลี้ยงดูและให้การศึกษาแก่บุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแล

2. เงินอุดหนุนจากรัฐสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของบุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแลที่ครอบครัวจัดให้ ทั้งนี้ ตามกฎหมายกำหนด

3. การลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา 14 บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ๆ ซึ่งสนับสนุนหรือจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสิทธิ ได้รับสิทธิประโยชน์ตามควรแก่กรณี ดังนี้

1. การสนับสนุนจากรัฐให้มีความรู้ ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแลและรับผิดชอบ

2. เงินอุดหนุนจากรัฐสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่กฎหมายกำหนด

3. การลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกที่ ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ๆ ส่งเสริมความแข็งแรงของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร หรือรู้จัก เลือกรวมปัญหาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์พัฒนาระหว่างชุมชน

จากสาระที่หยิบยกมากล่าวแสดงให้เห็นว่า เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในมาตรา 9, 11, 12, 13, 14, 24 และ 29 ต้องการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยสรุปเป็นด้านหลัก 3 ด้าน คือ การวางแผนการจัดการศึกษา การจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน เพื่อเป็นการระดมสรรพกำลังจากทุกฝ่าย โดยถือว่าเป็นภารกิจร่วมกันของทุกคนในสังคม ซึ่งหากโรงเรียนสามารถดำเนินการได้อย่างสมบูรณ์ ตามเจตนารมณ์ น่าจะส่งผลให้คุณภาพการศึกษาของประเทศดีขึ้นมากกว่าที่เป็นอยู่

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาระดับและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ ผู้วิจัยมีความสนใจในการเลือกตัวแปรในงานวิจัยที่คาดว่าจะมีความเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของนักเรียน ดังนี้

ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษาหรือวุฒิการศึกษา หมายถึง การศึกษาชั้นสูงสุดที่ผู้ปกครองของนักเรียนสำเร็จการศึกษา ซึ่งการวิจัยนี้จำแนกออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และระดับปริญญาตรีขึ้นไป ซึ่งระดับการศึกษาของผู้ปกครองจะเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้ปกครองมองการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อพัฒนาเด็กพิเศษไม่เหมือนกันและมีประสิทธิภาพต่างกัน สอดคล้องกับ นันทนา แสนจำลาห์ (2554, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนบ้านบึง “มนูญวิทยาคาร” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนบ้านบึง “มนูญวิทยาคาร” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามวุฒิการศึกษาและอาชีพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) และยังสอดคล้องกับการศึกษาของ ผานิต นาคลำภา (2555, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนบ้านเขาคันทรง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี พบว่า ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านเขาคันทรง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษาอาชีพและระดับชั้นของนักเรียนในปกครอง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปได้ว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่มีความรู้ดี มีประสบการณ์ ทักษะในการเข้าถึงหรือศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาหรือพัฒนาการของเด็กได้มากกว่า จึงทำให้ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า สามารถส่งเสริมพัฒนาการและสนับสนุนการศึกษาของเด็กในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้บุตรหลานตนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพเมื่อเด็กเติบโตขึ้น

อาชีพ

อาชีพของผู้ปกครองนับว่ามีความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ เพราะแต่ละอาชีพมีลักษณะงานและเวลาที่แตกต่างกัน เช่น คนทำงานสถานบันเทิง จะทำงานกลางคืน พนักงานบริษัทหรือข้าราชการจะทำงานตามเวลาปกติ เป็นต้น ซึ่งมีผลต่อการมีส่วนร่วม

ในการจัดการศึกษาในด้านต่าง ๆ โดยในการวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งประเภทอาชีพของผู้ปกครองเป็น 4 ประเภท ได้แก่ ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ รับจ้าง และอื่น ๆ จะเห็นว่าอาชีพของผู้ปกครองที่แตกต่างกันย่อมมีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการแตกต่างกันด้วยเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ

บุญฉัตร เดือนกลาง (2552, บทคัดย่อ) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านลาดใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ผู้ปกครองที่มี อายุ สถานภาพ การสมรส และอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านลาดใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับการศึกษาของ ประยูร จันทร์เดช (2549, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนพัทธยาอรุโณทัย สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำแนกตามวุฒิการศึกษาและอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปได้ว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพแตกต่างกัน ย่อมมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการแตกต่างกัน อาจจะเป็นเนื่องจากลักษณะและเวลาในการทำงาน ทำให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกัน

รายได้

รายได้ของผู้ปกครองถือว่าเป็นตัวแปรที่สำคัญอีกตัวแปรหนึ่งที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ เพราะผู้ปกครองที่มีรายได้ดีย่อมสามารถดูแลและสนับสนุนการศึกษาของบุตรหลาน รวมถึงการมีกำลังทรัพย์ในการส่งเสริมและกระตุ้นพัฒนาการอื่น ๆ สื่อ เทคโนโลยี และความช่วยเหลือในทางการศึกษาที่จำเป็นสำหรับเด็กพิเศษ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลิมชัย วาสะสิริ (2553, หน้า 87) บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริม การเรียนของนักเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามการรับรู้ของครูและนักเรียน พบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้สูงฐานะทางเศรษฐกิจดีจะมีบทบาทในการส่งเสริม การเรียนของนักเรียนได้มากกว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยกว่า และสอดคล้องกับการศึกษาของ มณีรัตน์ วงศ์หงส์ (2554) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนอนุบาลระยอง สังกัดสำนักงานพื้นที่การประถม ศึกษาของ เขต 1 พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลระยอง สังกัดสำนักงานพื้นที่การประถมศึกษาของ เขต 1

จำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจ หรือรายได้ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ธรรมรัตน์ พงษ์ทอง (2559) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในเขตอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยในเขตอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจ (รายได้) โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลจากการศึกษาสภาพของผู้ปกครองไม่ว่าจะเป็นในด้านระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ของผู้ปกครองน่าจะเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ จึงได้ใช้เป็นตัวแปร ในการศึกษาในการทำวิจัยครั้งนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งได้ศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ

งานวิจัยในประเทศ

มีงานวิจัยค้นคว้าในประเทศ เรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาด้านต่าง ๆ จึงขอเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

อุษณีย์ คิ้วบ้านยาง (2556) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ใน โรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 พบว่า

1. การปฏิบัติงานใน โรงเรียน โดยรวมมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง รายการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ร่วมประชุมจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) รายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ร่วมหาวิธีการจัดหาทุนการศึกษาให้นักเรียน

2. กระบวนการจัดการศึกษา โดยรวมมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง รายการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนักเรียน รายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ร่วมประเมินความก้าวหน้าด้านการเรียนรู้ของนักเรียน

3. การพัฒนา โดยรวมมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง รายการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ร่วมฝึกทักษะทางสังคมด้านการอยู่ร่วมกับผู้อื่น การเล่นกับเพื่อน การปฏิบัติตนในสังคม รายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ร่วมฝึกทักษะด้านการเขียนให้นักเรียนในแง่มุมต่าง ๆ

4. การมีส่วนร่วมในแบบสมบูรณ์ โดยรวมมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง รายการที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการและการดำเนินงานของโรงเรียน รายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ร่วมนำเสนอโครงการที่จะให้นักเรียนของตนร่วมกิจกรรม

กัณธญาณี ศรีสุรภัย (2559, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนพลุดาหลวงวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาโรงเรียนพลุดาหลวงวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาโรงเรียนพลุดาหลวงวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษาและอาชีพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยต่างประเทศ

Barnes (1995, p. 315-A) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการสอนของผู้ปกครองนักเรียน พบว่า การมีส่วนร่วมกับการเรียนการสอนของโรงเรียน โดยอุดมคติแล้วผู้ปกครองต้องการมีบทบาท ที่โรงเรียนหรือในชั้นเรียน แม้ว่าจริง ๆ แล้วการมีส่วนร่วมของพวกเขาจะไม่เป็นไปตามอุดมคติ ดังกล่าว และได้ พบว่า ผู้ปกครองยังมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน ด้วย การศึกษาครั้งนี้ให้หลักฐานเพิ่มเติมว่า บิดา มารดา ชาวอเมริกัน-แอฟริกัน มีความประสงค์ที่จะมีสิทธิ มีเสียงเกี่ยวกับการเรียนการสอนของลูก ๆ ของตน ซึ่งต้องบ่งชี้ว่าบิดา มารดา ชาวอเมริกัน-แอฟริกัน เห็นคุณค่าของการศึกษา และเห็นว่าโรงเรียนจำเป็นต้องตระหนักถึงความหวังด้านการศึกษา และวัฒนธรรมของผู้ปกครองด้วย

Lopez and Irma (1998, pp 1877-A อ้างถึงใน สุวัช พานิชวงษ์, 2546, หน้า 69) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระบบสองภาษา จากการศึกษา พบว่า พ่อแม่สนับสนุนบุตรเรียนสองภาษาและวัฒนธรรมทั้งที่บ้าน โรงเรียนและชุมชน เพื่อสืบทอดสิ่งที่เป็นวัฒนธรรมประเพณี และสิ่งที่ไม่เป็นวัฒนธรรมประเพณี พ่อแม่ทุกคนมีความต้องการทางการศึกษาสูงมาก ต้องการให้บุตรจบการศึกษาแล้วประกอบอาชีพได้ สำหรับภาษาอังกฤษนั้นเป็นภาษาแม่ซึ่งเด็กสามารถพูดได้ตั้งแต่กำเนิด ดังนั้น ภาษาที่สอง จึงมีความจำเป็นที่ต้องการเพิ่มเติมเพื่อให้สามารถเขียนและใช้เป็นภาษาที่สอง รองจากภาษาอังกฤษ

Finn (1998, pp. 20-24 อ้างถึงใน เบญจมาศ ทรัพย์มีชัย, 2548, หน้า 58) ศึกษาเกี่ยวกับ ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการเรียนจึงจะได้รับผลสำเร็จ ข้อตกลงของผู้ปกครองมี 4 ประการ คือ 1) การจัดระเบียบการตรวจสอบการบริหารเวลาของนักเรียน 2) การช่วยนักเรียนทำการบ้าน 3) การแนะนำในโรงเรียน 4) การส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมเสริมการอ่าน ผู้ปกครองควรใส่ใจ นักเรียนในกิจกรรมของโรงเรียนอย่างจริงจัง

Fantuzzo, Tighe and Childs (2000, pp. 367-374) ศึกษาแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง: การประเมินพหุระดับการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการศึกษาของวัยรุ่นตอนต้น ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยของการมีส่วนร่วมแบ่งเป็น 3 โครงสร้าง ได้แก่ การมีส่วนร่วมที่มีฐานมาจากโรงเรียน การมีส่วนร่วมที่มีรากฐานจากบ้าน และการประชุมกันระหว่างบ้านและโรงเรียน และผู้ปกครองที่มีการศึกษาสูงกว่าจะมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัยมากกว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อยกว่า

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาระดับและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน ศูนย์การเรียนพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่ เพื่อการพัฒนาคนพิการผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เป็นผู้ปกครองนักเรียนศูนย์การเรียนพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ จำนวน 152 คน

กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้ปกครองนักเรียนศูนย์การเรียนพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ ได้มาโดยวิธีคำนวณกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่างของผู้ปกครอง จำนวน 103 คน เลือกโดยวิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนศูนย์การเรียนพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ แบบสอบถามผู้ปกครอง ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะแบบเลือกจากตัวเลือกประกอบระดับการศึกษา อาชีพและรายได้

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน (อุษณีย์ ดั่งบางยาง, 2556) ประกอบด้วย 4 ด้าน รวม 28 ข้อ ได้แก่

1. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในโรงเรียน จำนวน 6 ข้อ
2. การมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการศึกษา จำนวน 10 ข้อ
3. การมีส่วนร่วมในการพัฒนา จำนวน 6 ข้อ
4. การมีส่วนร่วมในแบบสมบุรณ์จำนวน 6 ข้อ

เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ของลิเคิร์ต (Likert) โดยให้คะแนนของมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ (Best & Kahn, 1993)

- 5 หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับมาก
- 3 หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับน้อย
- 1 หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษารายละเอียดและดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎีแนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษานักเรียนที่บกพร่องทางด้านสติปัญญา ตำรา เอกสาร สิ่งพิมพ์ตลอดจนเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง แล้วร่างเป็นแบบสอบถาม
2. นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อประธานและกรรมการที่ปรึกษางานนิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องและทำการปรับปรุงแก้ไข
3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วยบุคคลต่อไปนี้
  - 3.1 น.ส.ณิชนันัฐ ดวงเงิน ครูการศึกษาพิเศษ ศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อพัฒนาเด็กพิเศษ
  - 3.2 น.ส.จันทร์จิรา ไตรวรรณ ครู คศ. 2 โรงเรียนเมืองพัทธา 1 สังกัดเมืองพัทธา
  - 3.3 นายอุดมโชค ชูรัตน์ ผู้อำนวยการโรงเรียนอาชีวพระมหาไถ่ พัทธา

4. วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความตรงตามเนื้อหา โดยคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง Index of congruence (IOC) ซึ่งมีค่าสูงกว่า 0.6 ทุกข้อ และรวบรวมข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ นำมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะ

5. เสนอแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญมาพิจารณาและปรับปรุงแก้ไขเป็นขั้นตอนสุดท้ายก่อนนำไปทดลองใช้

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับผู้ปกครองของนักเรียนที่บกพร่องทางสติปัญญา ที่ศึกษาอยู่ในสถานศึกษาอื่น ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากโรงเรียนวัดนาพร้าว อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ซึ่งเป็นโรงเรียนเรียนร่วมแล้วนำมาหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product moment correlation) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-total correlation) โดยเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อมากกว่า .20 ขึ้นไป วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมทางคอมพิวเตอร์ ปรากฏว่าแบบสอบถามตอนที่ 2 วัดระดับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่บกพร่องทางสติปัญญาอื่น พหุคูณ ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .20-.99 ซึ่งเป็นค่าอำนาจจำแนกที่ยอมรับได้

7. นำแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนก ซึ่งเป็นที่ยอมรับได้ตามข้อ 4 มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α -coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) โดยใช้โปรแกรมทางคอมพิวเตอร์ ปรากฏว่าแบบสอบถามตอนที่ 2 วัดระดับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์การเรียนพระมหาไถ่เพื่อพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อพัฒนาคนพิการ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.98 ซึ่งเป็นค่าความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้

8. นำแบบทดสอบที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่น และมีความสมบูรณ์ไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยสุ่มรายชื่อผู้ปกครองโดยวิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling) จำนวน 103 คน จากข้อมูลผู้ปกครองนักเรียนศูนย์การเรียนพระมหาไถ่เพื่อพัฒนาเด็กพิเศษ จำนวน 152 คน

2. แจกแบบสอบถามแก่ผู้ปกครองนักเรียนศูนย์การเรียนพระมหาไถ่เพื่อพัฒนาเด็กพิเศษ ที่สุ่มชื่อได้ พร้อมรับเอกสารกลับหลังจากกรอกแบบสอบถามแล้วเสร็จ

3. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาดำเนินการวิเคราะห์ตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ พบว่า มีความสมบูรณ์จำนวน 103 ฉบับ แล้วนำไปบันทึกข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ วิเคราะห์ทางสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

2. นำผลการคำนวณมาวิเคราะห์ความมุ่งหมายและสมมติฐานตามที่กำหนด โดยกำหนดเกณฑ์แปลความหมายโดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ซึ่งกำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2553, หน้า 23-24)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง การมีส่วนร่วมระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อพัฒนาเด็กพิเศษ ดังนี้

1. ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อพัฒนาเด็กพิเศษ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อพัฒนาเด็กพิเศษ จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที (t -test)

3. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อพัฒนาเด็กพิเศษ จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครองนักเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี Scheffe's

4. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษาชั้นการเรียนรู้
พระมหาไถ่เพื่อพัฒนาเด็กพิเศษ จำแนกตามรายได้ของผู้ปกครองนักเรียน โดยใช้สถิติการทดสอบ
ค่าที (t -test)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษามีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการผู้วิจัย ได้ดำเนินการตามหัวข้อตามลำดับ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

SD แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

t แทน ค่าสถิติการแจกแจงที (t -distribution)

SS แทน ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนมาตรฐานยกกำลังสอง

MS แทน ค่าความแปรปรวน (Mean square)

F แทน การแจกแจงแบบเอฟ (F -distribution)

p แทน ค่าความน่าจะเป็น (Probability distribution)

* แทน ค่าความแตกต่างอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยตามผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นผู้ปกครองนักเรียน ศูนย์การเรียนพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ จำแนกตามระดับการศึกษาและอาชีพ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน ศูนย์การเรียนพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง นักเรียน ศูนย์การเรียนพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการจำแนกระดับการศึกษาและรายได้ โดยการวิเคราะห์ค่าสถิติที (t -test) และอาชีพร โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และเมื่อพบความแตกต่าง ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี Scheffe's

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นผู้ปกครองนักเรียนนักเรียน ศูนย์การเรียนพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อพัฒนาคนพิการจำแนกตามระดับการศึกษา อาชีพและรายได้

ตารางที่ 1 ข้อมูลสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา อาชีพและรายได้

ข้อมูลส่วนตัวของผู้ปกครอง	ความถี่	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี	96	93.20
ระดับปริญญาขึ้นไป	7	6.80
รวม	103	100
อาชีพ		
ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	32	31.10
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	5	4.90
รับจ้าง	44	42.70
อื่น ๆ	22	21.40
รวม	103	100
รายได้		
ไม่เกิน 15,000 บาท	72	69.9
ตั้งแต่ 15,000 บาท ขึ้นไป	31	30.1
รวม	103	100

จากตารางที่ 1 พบว่า ในด้านระดับการศึกษา ผู้ปกครองส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีจำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 93.20 และมีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 6.80 ในด้านอาชีพ ผู้ปกครองประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างมีจำนวนมากที่สุด จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 42.70 รองลง ได้แก่ อาชีพค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว มีจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 31.10 อาชีพอื่น ๆ เช่น ทำหน้าที่ดูแลลูก หรือไม่ได้ประกอบอาชีพ มีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 21.40 และผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ มีจำนวนน้อยที่สุดจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 4.90 ในด้านรายได้ ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีรายได้ไม่เกิน 15,000 บาท มีจำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 69.9 และรายได้ตั้งแต่ 15,000 บาท ขึ้นไป จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 30.1

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน ศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	$n = 103$		ระดับอันดับ	
	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านการปฏิบัติงานในโรงเรียน	3.09	0.957	ปานกลาง	2
2. ด้านการจัดการศึกษา	3.26	0.819	ปานกลาง	1
3. ด้านการพัฒนา	2.65	0.998	ปานกลาง	4
4. ด้านการมีส่วนร่วมในรูปแบบสมมุติ	3.04	0.854	ปานกลาง	3
รวม	3.03	0.854	ปานกลาง	

จากตารางที่ 2 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการจัดการศึกษา ด้านการปฏิบัติงานในโรงเรียน ด้านการมีส่วนร่วมในรูปแบบสมมุติ และด้านการพัฒนาตามลำดับ

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้ มุลินธิพระมหาไถ่เพื่อพัฒนาคณพิการด้านการปฏิบัติงานในโรงเรียน

ด้านการปฏิบัติงานในโรงเรียน	<i>n</i> = 103		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. ร่วมประชุมจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล	2.64	1.18	ปานกลาง	6
2. ร่วมกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและ ความช่วยเหลืออื่น	2.91	1.12	ปานกลาง	5
3. ร่วมหาสาเหตุของปัญหาของบุตรหลาน	3.09	1.14	ปานกลาง	2
4. ร่วมหาวิธีการจัดการศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น	3.00	1.15	ปานกลาง	4
5. ร่วมประเมินความก้าวหน้าของพัฒนาการของบุตรหลาน	3.04	1.12	ปานกลาง	3
6. ร่วมมือกับทางศูนย์ ฯ เพื่อกระตุ้นพัฒนาการของ บุตรหลาน	3.84	0.94	มาก	1
รวม	3.08	0.96	ปานกลาง	

จากตารางที่ 3 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้ พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษภายใต้มุลินธิพระมหาไถ่เพื่อพัฒนาคณพิการ ด้านการปฏิบัติงานในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับข้อที่มีค่าเฉลี่ยจากมาก ไปน้อยสามอันดับแรก ได้ดังนี้ การร่วมมือกับทางโรงเรียนเพื่อกระตุ้นพัฒนาการของบุตรหลาน การร่วมหาสาเหตุของบุตรหลาน และการร่วมประเมินความก้าวหน้าของพัฒนาการของบุตรหลาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ร่วมประชุมจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษภายใต้
มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อพัฒนาคนพิการด้านการจัดการศึกษา

ด้านการจัดการศึกษา	<i>n</i> = 103		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. ร่วมส่งเสริมให้บุตรหลานนำคอมพิวเตอร์ไปใช้ ในชีวิตประจำวัน	2.85	1.01	ปานกลาง	10
2. ร่วมกิจกรรมที่ศูนย์ฯ จัดขึ้น เพื่อส่งผลกระทบต่อพัฒนาการ ด้านต่าง ๆ ของบุตรหลาน	3.81	0.84	มาก	1
3. ร่วมส่งเสริมให้บุตรหลานปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสามารถของตนเอง	3.69	0.89	มาก	2
4. ร่วมสนับสนุนการฝึกอาชีพที่สอดคล้องกับ ความสามารถของบุตรหลาน	3.29	0.96	ปานกลาง	5
5. ร่วมประเมินความพร้อมด้านการเรียนรู้กับศูนย์ฯ ให้เหมาะสมกับศักยภาพของบุตรหลาน	3.08	1.17	ปานกลาง	6
6. ร่วมประเมินความพร้อมด้านการอยู่ร่วมกับสังคมกับ ศูนย์ฯ ให้เหมาะสมกับศักยภาพของบุตรหลาน	3.02	1.08	ปานกลาง	7
7. ร่วมประเมินความก้าวหน้าด้านการเรียนรู้กับศูนย์ฯ ให้เหมาะสมกับศักยภาพของบุตรหลาน	2.89	1.12	ปานกลาง	8
8. ร่วมประเมินความก้าวหน้าด้านการอยู่ร่วมกับ สังคมกับศูนย์ฯ ให้เหมาะสมกับศักยภาพของบุตร หลาน	3.03	1.12	ปานกลาง	9
9. ร่วมจัดหาอุปกรณ์การเรียนให้กับบุตรหลาน	3.49	0.84	ปานกลาง	3
10. ร่วมฝึกทักษะทางสังคมด้านการอยู่ร่วมกับผู้อื่น การเล่นกับเพื่อน การปฏิบัติตนในสังคม	3.37	0.92	ปานกลาง	4
รวม	3.26	0.82	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อพัฒนาคนพิการ

ด้านการจัดการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย สามอันดับแรก ได้ดังนี้ การร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น เพื่อส่งผลต่อพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของบุตรหลาน การร่วมส่งเสริมให้บุตรหลานปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสามารถของตนเอง และร่วมจัดหาอุปกรณ์การเรียนให้กับบุตรหลาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ร่วมส่งเสริมให้บุตรหลานนำคอมพิวเตอร์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้ มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อพัฒนาคณพิการด้านการพัฒนา

ด้านการพัฒนา	<i>n</i> = 103		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. ร่วมจัดสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้เอื้ออำนวยต่อกระบวนการเรียนรู้และการคิดสร้างสรรค์	2.94	1.05	ปานกลาง	1
2. ร่วมอ่านหนังสือให้บุตรหลานฟังที่มีประโยชน์ โดยคำนึงถึงวัยและพัฒนาการเป็นหลัก	2.81	1.07	ปานกลาง	2
3. ร่วมเลือกรายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์โดยคำนึงถึงวัยและพัฒนาการเป็นหลัก	2.69	0.95	ปานกลาง	3
4. ร่วมฝึกทักษะด้านการอ่านให้บุตรหลานในแง่มุมต่าง ๆ	2.52	1.17	ปานกลาง	4
5. ร่วมฝึกทักษะด้านการเขียนให้บุตรหลานในแง่มุมต่าง ๆ	2.50	1.15	ปานกลาง	5
6. ร่วมฝึกทักษะด้านการคิดคำนวณให้บุตรหลานในแง่มุมต่าง ๆ	2.46	1.16	น้อย	6
รวม	2.66	0.99	ปานกลาง	

จากตารางที่ 5 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อพัฒนาคณพิการด้านการพัฒนา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยสามอันดับแรก ได้ดังนี้ การร่วมจัดสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้เอื้ออำนวยต่อกระบวนการเรียนรู้และการคิดสร้างสรรค์ ร่วมเลือก

รายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์โดยคำนึงถึงวัยและการพัฒนาการเป็นหลัก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ร่วมฝึกทักษะด้านการคิดคำนวณให้บุตรหลานในแง่มุมต่าง ๆ

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อพัฒนาคนพิการด้านการมีส่วนร่วมในแบบสมบูรณ

ด้านการมีส่วนร่วมในแบบสมบูรณ	<i>n</i> = 103		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. ร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อแนะนำวิธีปฏิบัติและการดำเนินงานของศูนย์ ฯ	2.95	1.26	ปานกลาง	4
2. ร่วมรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์ ฯ เช่น นโยบาย การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมของศูนย์ ฯ	3.38	0.97	ปานกลาง	3
3. ร่วมดูแลสุขภาพของบุตรหลานให้มีร่างกายที่สมบูรณ	3.77	0.74	มาก	1
4. ร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาบุตรหลานตามศักยภาพ	3.51	0.87	ปานกลาง	2
5. ร่วมตัดสินใจและวินิจฉัยสั่งการเกี่ยวกับการวางแผนนโยบายของศูนย์ ฯ และสรรหาบุคลากรการศึกษา	2.37	1.25	น้อย	6
6. ร่วมติดตามพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ที่เกิดขึ้นกับบุตรหลาน เพื่อหาแนวทางแก้ไข	2.90	1.22	ปานกลาง	5
รวม	3.15	0.89	ปานกลาง	

จากตารางที่ 6 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อพัฒนาคนพิการด้านการมีส่วนร่วมในแบบสมบูรณ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยสามอันดับแรกได้ดังนี้ ร่วมดูแลสุขภาพของบุตรหลานให้มีร่างกายที่สมบูรณ ร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาบุตรหลานตามศักยภาพ และร่วมรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนเช่น นโยบาย การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมของโรงเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ร่วมตัดสินใจและวินิจฉัยสั่งการเกี่ยวกับการวางแผนนโยบายของศูนย์ ฯ และสรรหาบุคลากรการศึกษา

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา
ศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ พัทยา จำแนกตามระดับการศึกษา อาชีพและ
รายได้

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิ
พระมหาไถ่เพื่อพัฒนาคนพิการจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี						ระดับ	อันดับ
	(n = 96)		ระดับ	อันดับ	(n = 7)			
	$\bar{X}$	SD			$\bar{X}$	SD		
1. การปฏิบัติงานในโรงเรียน	3.07	0.93	ปานกลาง	3	3.36	1.37	ปานกลาง	3
2. การจัดการศึกษา	3.24	0.78	ปานกลาง	1	3.53	1.28	ปานกลาง	1
3. การพัฒนา	2.63	0.94	ปานกลาง	4	2.98	1.64	ปานกลาง	4
4. การมีส่วนร่วมในแบบ สมบูรณ์	3.12	0.83	ปานกลาง	2	3.52	1.35	ปานกลาง	2
รวม	3.02	0.81	ปานกลาง		3.35	1.40	ปานกลาง	

จากตารางที่ 7 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อพัฒนาคนพิการจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีมีค่าเฉลี่ยคะแนนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยสามอันดับแรกได้ดังนี้ การจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมในแบบสมบูรณ์และการปฏิบัติงานในโรงเรียน ในส่วนผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยคะแนนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยสามอันดับแรก ได้ดังนี้ การจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมในแบบสมบูรณ์และการปฏิบัติงานในโรงเรียน นอกจากนี้ ยังพบว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ยคะแนนโดยรวมและรายด้าน น้อยกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปในทุกด้าน

ตารางที่ 8 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้
พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อพัฒนาคนพิการ
จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	ระดับการศึกษา				<i>t</i>	<i>p</i>
	ต่ำกว่าปริญญาตรี		ปริญญาตรีขึ้นไป			
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. การปฏิบัติงานในโรงเรียน	3.07	0.93	3.36	1.37	-.55	.603
2. การจัดการศึกษา	3.24	0.78	3.53	1.28	-.59	.578
3. การพัฒนา	2.63	0.94	2.98	1.64	-.55	.603
4. การมีส่วนร่วมในแบบสมบูรณ	3.12	0.83	3.52	1.35	-.78	.465
รวม	3.02	0.81	3.35	1.40	-.62	.559

จากตารางที่ 8 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้
พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อพัฒนาคนพิการจำแนกตาม
ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับที่ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อ
การพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการจำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

การมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครอง	ธุรกิจส่วนตัว/ ค้าขาย				ราชการ/ รัฐวิสาหกิจ				รับจ้าง				อื่น ๆ			
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ
1. การปฏิบัติงานใน โรงเรียน	3.26	0.93	ปานกลาง	1	3.10	1.24	ปานกลาง	2	2.88	0.94	ปานกลาง	3	3.27	0.95	ปานกลาง	3
2. การจัดการศึกษา	3.26	0.91	ปานกลาง	1	3.36	1.25	ปานกลาง	1	3.12	0.75	ปานกลาง	1	3.54	0.67	มาก	1
3. การพัฒนา	2.71	1.06	ปานกลาง	3	2.37	1.37	น้อย	3	2.47	0.93	น้อย	4	3.02	0.92	ปานกลาง	4
4. การมีส่วนร่วมในแบบ สมบูรณ์	3.18	0.89	ปานกลาง	2	3.10	1.21	ปานกลาง	2	2.99	0.73	ปานกลาง	2	3.43	1.01	ปานกลาง	2
รวม	3.10	0.87	ปานกลาง		2.98	1.26	ปานกลาง		2.86	0.79	ปานกลาง		3.31	0.83	ปานกลาง	

จากตารางที่ 9 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้
พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ พัทธยาจำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง ผู้ปกครองที่มีอาชีพ
ธุรกิจส่วนตัว/ ค้าขาย โดยรวมและรายด้านอยู่ระดับปานกลาง เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย
สามอันดับแรก ได้ดังนี้ การปฏิบัติงานในโรงเรียนการจัดการศึกษามีส่วนร่วมในแบบสมบูรณ
ส่วนผู้ปกครองที่มีอาชีพราชการ/ รัฐวิสาหกิจ โดยรวมและรายด้านอยู่ระดับปานกลาง ยกเว้น
ด้านการพัฒนาอยู่ในระดับน้อย เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย สามอันดับแรก ได้ดังนี้
การจัดการศึกษาการปฏิบัติงานในโรงเรียนการมีส่วนร่วมในแบบสมบูรณ ในส่วนผู้ปกครอง
ที่มีอาชีพรับจ้าง โดยรวมและรายด้าน อยู่ระดับปานกลาง ยกเว้นด้านการพัฒนาอยู่ในระดับน้อย
เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย สามอันดับแรก ได้ดังนี้ การจัดการศึกษามีส่วนร่วมในแบบ
สมบูรณ การปฏิบัติงานในโรงเรียนและในส่วนผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ โดยรวมและ
รายด้าน อยู่ระดับปานกลาง ยกเว้น ด้านการจัดการศึกษา อยู่ในระดับมาก เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจาก
มากไปน้อย สามอันดับแรก ได้ดังนี้ การจัดการศึกษามีส่วนร่วมในแบบสมบูรณการปฏิบัติงาน
ในโรงเรียน

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่ เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อพัฒนาคนพิการ จำแนกตาม อาชีพ

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	แหล่ง ความแปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
1. การปฏิบัติงานในโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	3	3.64	1.214	1.338	.266
	ภายในกลุ่ม	99	89.85	.908		
	รวม	102	93.49			
1. การจัดการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	3	2.64	.881	1.325	.271
	ภายในกลุ่ม	99	65.86	.665		
	รวม	102	68.51			
2. การพัฒนา	ระหว่างกลุ่ม	3	4.89	1.630	1.668	.179
	ภายในกลุ่ม	99	96.71	.977		
	รวม	102	101.60			
4. การมีส่วนร่วมในแบบสมบูรณ	ระหว่างกลุ่ม	3	2.94	.980	1.306	.227
	ภายในกลุ่ม	99	74.28	.950		
	รวม	102	77.22			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	3.18	1.060	1.473	.227
	ภายในกลุ่ม	99	71.26	.720		
	รวม	102	74.44			

จากตารางที่ 10 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษพญา จำแนกตามอาชีพ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้ มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อพัฒนาคณพิการจำแนกตามรายได้ของผู้ปกครอง

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	ไม่เกิน 15,000 บาท				ตั้งแต่ 15,000 บาทขึ้นไป			
	(n = 72)		ระดับ	อันดับ	(n = 31)		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	SD			$\bar{X}$	SD		
1. การปฏิบัติงานในโรงเรียน	3.05	0.90	ปานกลาง	3	3.18	1.09	ปานกลาง	3
2. การจัดการศึกษา	3.21	0.72	ปานกลาง	1	3.38	1.02	ปานกลาง	1
3. การพัฒนา	2.65	0.95	ปานกลาง	4	2.68	1.12	ปานกลาง	4
4. การมีส่วนร่วมในแบบสมบูรณ	3.09	0.82	ปานกลาง	2	3.30	0.97	ปานกลาง	2
รวม	3.00	0.79	ปานกลาง		3.14	0.99	ปานกลาง	

จากตารางที่ 11 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อพัฒนาคณพิการจำแนกตามระดับรายได้ของผู้ปกครอง ผู้ปกครองที่มีรายได้ไม่เกิน 15,000 บาท พบว่า มีค่าเฉลี่ยคะแนนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลางเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยสามอันดับแรก ได้ดังนี้ การจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมในแบบสมบูรณและการปฏิบัติงานในโรงเรียน ในส่วนผู้ปกครองที่มีรายได้ตั้งแต่ 15,000 บาทขึ้นไป พบว่า มีค่าเฉลี่ยคะแนนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยสามอันดับแรก ได้ดังนี้ การจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมในแบบสมบูรณและการปฏิบัติงานในโรงเรียน นอกจากนี้ ยังพบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยกว่า 15,000 บาท มีค่าเฉลี่ยคะแนนโดยรวมและรายด้านน้อยกว่าผู้ปกครองที่มีรายได้ 15,000 บาทขึ้นไป ในทุกด้าน

ตารางที่ 12 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้
พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ
จำแนกตามระดับรายได้ของผู้ปกครอง

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	ระดับการศึกษา				<i>t</i>	<i>p</i>
	ไม่เกิน		ตั้งแต่			
	15,000 บาท		15,000 บาทขึ้นไป			
	<i>(n = 72)</i>		<i>(n = 31)</i>			
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. การปฏิบัติงานในโรงเรียน	3.05	0.90	3.18	1.09	-0.651	.517
2. การจัดการศึกษา	3.21	0.72	3.38	1.02	-0.997	.321
3. การพัฒนา	2.65	0.95	2.68	1.12	-0.172	.864
4. การมีส่วนร่วมในแบบสมบูรณ์	3.09	0.82	3.30	0.97	-1.125	.263
รวม	3.00	0.79	3.14	0.99	-0.757	.451

จากตารางที่ 12 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาศูนย์การเรียนรู้
พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการจำแนกตาม
ระดับรายได้ของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้ในครั้งนี้ วิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของนักเรียน ศูนย์การเรียนพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการใน 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในโรงเรียน การมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมในการพัฒนาและการมีส่วนร่วมในแบบสมบูรณื จำแนกตามระดับการศึกษาและอาชีพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนศูนย์การเรียนพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ เลือกโดยวิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling) โดยใช้เกณฑ์การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนตารางของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 103 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 28 ข้อ แบบสอบถาม มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .20-.99 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าที (t -test) การทดสอบแบบ One-way ANOVA และเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe's แล้วทำการแปลผลและนำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยายความเรียง

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับแรก ได้แก่ ด้านการจัดการศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในรูปแบบสมบูรณื ด้านการปฏิบัติงานในโรงเรียน

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

1.1 ด้านการปฏิบัติงานในโรงเรียน พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ย

อยู่ระหว่างปานกลางถึงมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ การร่วมมือกับทางโรงเรียนเพื่อกระตุ้นพัฒนาการของบุตรหลาน การร่วมหาสาเหตุของปัญหาของบุตรหลาน และการร่วมประเมินความก้าวหน้าของพัฒนาการของบุตรหลาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การร่วมประชุมจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

1.2 ด้านการจัดการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อพัฒนาคนพิการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่างปานกลางถึงมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ ร่วมกิจกรรมที่ศูนย์ฯ จัดขึ้น เพื่อส่งผลต่อพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของบุตรหลาน ร่วมส่งเสริมให้บุตรหลานปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสามารถของตนเอง ร่วมจัดหาอุปกรณ์การเรียนให้กับบุตรหลาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ร่วมส่งเสริมให้บุตรหลานนำคอมพิวเตอร์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

1.3 ด้านการพัฒนา พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อพัฒนาคนพิการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่างน้อยถึงปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ ร่วมจัดสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้เอื้ออำนวยต่อกระบวนการเรียนรู้และการคิดสร้างสรรค์ ร่วมอ่านหนังสือให้บุตรหลานฟังที่มีประโยชน์โดยคำนึงถึงวัยและพัฒนาการเป็นหลัก ร่วมเลือกรายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์โดยคำนึงถึงวัยและพัฒนาการเป็นหลัก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ร่วมฝึกทักษะด้านการคิดคำนวณให้บุตรหลานในแง่มุมต่าง ๆ

1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในแบบสมบูรณ์ พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อพัฒนาคนพิการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่างน้อยถึงปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ ร่วมดูแลสุขภาพของบุตรหลานให้มีร่างกายที่สมบูรณ์ ร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาบุตรหลานตามศักยภาพ ร่วมรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์ฯ เช่น นโยบายการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมของศูนย์ฯ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ร่วมตัดสินใจและวินิจฉัยสั่งการเกี่ยวกับการวางแผนนโยบายของศูนย์ฯ และสรรหาบุคลากรการศึกษา

2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อพัฒนาคนพิการ

2.1 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ จำแนกตามระดับอาชีพของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ จำแนกตามรายได้ของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กล่าวถึงประเด็นที่ค้นพบ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อพัฒนาเด็กพิเศษ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ ประยูร จันทร์เดช (2549, บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนพัทยารุโณทัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนพัทยารุโณทัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ จันทร์จิรา ไตรวรรณ (2558, บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โรงเรียนเมืองพัทยา 4 (วัดหนองใหญ่) เมืองพัทยา ชลบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โรงเรียนเมืองพัทยา 4 (วัดหนองใหญ่) โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาที่ตั้งของศูนย์ฯ ตั้งในเขตเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ซึ่งเป็นชุมชนเมืองและแหล่งท่องเที่ยวที่มีการโยกย้ายประชากรเข้าออกอย่างสม่ำเสมอ ความผูกพันของระหว่างผู้คนและชุมชนที่อยู่อาศัยจึงไม่เหนียวแน่นนัก ทำให้การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์ฯ มีไม่มากเท่าที่ควร สอดคล้องกับ Paulline (2003, Abstract) ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในนโยบายและการดำเนินงานของโรงเรียนใน Malawi พบว่า คนในชุมชนไม่ค่อยกระตือรือร้นในการช่วยเหลือโรงเรียน ปัจจัยที่ทำให้ชุมชนไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาก็เนื่องจากชุมชนไม่เข้มแข็ง ชุมชนไม่สนใจและชุมชนขาดแรงกระตุ้นให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับแรก ได้แก่ ด้านการจัดการศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในรูปแบบสมบูรณณ์ ด้านการปฏิบัติงานในโรงเรียน

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

1.1 ด้านการปฏิบัติงานในโรงเรียน พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ ประยูร จันทร์เดช (2549, บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนพัทธาอรุโณทัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนพัทธาอรุโณทัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม การศึกษาเอกชน ด้านการปฏิบัติตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยระเบียบทางการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่างปานกลางถึงมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ การร่วมมือกับทางโรงเรียนเพื่อกระตุ้นพัฒนาการของบุตรหลาน การร่วมหาสาเหตุของปัญหาของบุตรหลาน และการร่วมประเมินความก้าวหน้าของพัฒนาการของบุตรหลาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การร่วมประชุมจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการมีบุตรหลานเป็นเด็กพิเศษทำให้ผู้ปกครองต้องใส่ใจในการดูแลมากเป็นพิเศษ โดยเฉพาะการให้ความร่วมมือเพื่อกระตุ้นพัฒนาการ แต่ด้วยผู้ปกครองส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพรับจ้างและค้าขายทำให้ไม่มีเวลามากนัก อีกทั้งเข้าใจว่าการทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลน่าจะมีความยุ่งยาก จึงทำให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน ฯ น้อยตามไปด้วยนั่นเอง

1.2 ด้านการจัดการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ บุญเพ็ง กุละนาม (2550) ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านหนองบัว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้านการวางแผนการจัดการศึกษา และด้านการจัดการหลักสูตร อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ เอกสิงห์ ชัยยศ (2551) ศึกษา การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านคลองหา-นาเดรียะ) สังกัดเทศบาลเมืองนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านคลองหา-นาเดรียะ) สังกัดเทศบาลเมืองนาสาร จังหวัด สุราษฎร์ธานี ในด้านวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ย อยู่ระหว่างปานกลางถึงมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ ร่วมกิจกรรม ที่ศูนย์ ฯ จัดขึ้น เพื่อส่งผลต่อพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของบุตรหลาน ร่วมส่งเสริมให้บุตรหลานปฏิบัติ กิจกรรมต่าง ๆ ตามความสามารถของตนเอง ร่วมจัดหาอุปกรณ์การเรียนให้กับบุตรหลาน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ร่วมส่งเสริมให้บุตรหลานนำคอมพิวเตอร์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้

อาจเป็นเพราะผู้ปกครองเห็นความสำคัญพอสมควรในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สังเกตจากระดับการมีส่วนร่วมรายด้าน อยู่ระหว่างมากถึงปานกลาง โดยเฉพาะการให้ความสำคัญกับกิจกรรมที่ทางศูนย์ ฯ จัดขึ้น รวมถึงร่วมส่งเสริมให้บุตรหลานปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสามารถของตนเองและร่วมจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอน แต่ด้วยผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างฐานะทางบ้านไม่ค่อยดีนักจึง จึงร่วมส่งเสริมให้บุตรหลานนำคอมพิวเตอร์มาใช้งานในชีวิตประจำวันน้อยด้วยเช่นกัน

1.3 ด้านการพัฒนา พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ ทิพย์ทิศา วุฒิวัย (2551) ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนลาดบัวหลวงไพโรจน์วิทยา อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนลาดบัวหลวงไพโรจน์วิทยา อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในด้านความสัมพันธ์กับชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ นวียา วาจาสิทธิ์ (2556) ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตเทศบาลเมืองวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดสระแก้ว พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตเทศบาลเมืองวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดสระแก้ว ในด้านการร่วมมือกับชุมชน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่างน้อยถึงปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ ร่วมจัดสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้เอื้ออำนวยต่อกระบวนการเรียนรู้และการคิดสร้างสรรค์ ร่วมอ่านหนังสือให้บุตรหลานฟังที่มีประโยชน์โดยคำนึงถึงวัยและพัฒนาการเป็นหลัก ร่วมเลือกรายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์โดยคำนึงถึงวัยและพัฒนาการเป็นหลัก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ร่วมฝึกทักษะด้านการคิดคำนวณให้บุตรหลานในแง่มุมต่าง ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้อจำกัดในเวลารวมในการประกอบอาชีพ เพราะผู้ปกครองส่วนใหญ่อาชีพรับจ้าง หรือค้าขายฐานะครอบครัวไม่มั่นคง หรือไม่ค่อยมีเวลาช่วยในการพัฒนาบุตรหลานที่เป็นเด็กพิเศษ จะเห็นได้จากค่าเฉลี่ยรายด้าน อยู่ระหว่างน้อยถึงปานกลาง แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น ผู้ปกครองก็มีส่วนร่วมในการปรับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ รวมถึงมีเวลาอ่านหนังสือให้บุตรหลานที่เป็นเด็กพิเศษบ้างในระดับปานกลาง แต่ด้วยการศึกษาส่วนใหญ่ของผู้ปกครองต่ำกว่าระดับปริญญาตรี จึงทำให้ส่วนใหญ่อาจไม่ถนัดนัก ในการสอนหรือฝึกทักษะด้านการคิดคำนวณแก่บุตรหลานที่เป็นเด็กพิเศษ

1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในแบบสมบูรณ์ พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่

เพื่อการพัฒนาคนพิการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ นางคราญ พรทรัพย์ปัญญา (2554) ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของศูนย์เด็กเล็ก อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ในด้านการสนับสนุนการเรียนรู้และด้านการประเมินพัฒนาการ อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ นางคราญ พรทรัพย์ปัญญา (2554) ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของศูนย์เด็กเล็ก อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ในด้านการจัดประสบการณ์ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่างน้อยถึงปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ ร่วมดูแลสุขภาพของบุตรหลาน ให้มีร่างกายที่สมบูรณ์ ร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาบุตรหลานตามศักยภาพ ร่วมรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์ ฯ เช่น นโยบายการจัดการเรียนการสอนกิจกรรมของศูนย์ ฯ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ร่วมตัดสินใจและวินิจฉัยสั่งการเกี่ยวกับการวางแผนนโยบายของศูนย์ ฯ และสรรหาบุคลากรการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะด้านนี้ จะเกี่ยวกับการวางแผนงาน นโยบายและกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งที่ผ่านมาจากศูนย์ ฯ ยังไม่ได้เปิดให้ผู้ปกครองมาร่วมแสดงความคิดเห็นมากนัก จึงทำให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ในแต่ละข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง โดยเฉพาะการร่วมตัดสินใจและวินิจฉัยสั่งการเกี่ยวกับการวางแผนนโยบายของศูนย์ ฯ และสรรหาบุคลากรการศึกษา

2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนพระมหาไถ่เพื่อพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ

2.1 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนพระมหาไถ่เพื่อพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเนื่องจากศูนย์การเรียนพระมหาไถ่เพื่อพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ เป็นศูนย์บริการทางการศึกษาที่มีบุคลากรและสถานที่พร้อมเพียงในการให้บริการและจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษ โดยไม่มีค่าใช้จ่ายและไม่เลือกสถานะทางครอบครัวของนักเรียนที่มารับบริการ ผู้ปกครองที่แม้จะแตกต่างกันในระดับการศึกษาจึงมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของศูนย์ ฯ อย่างไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ นววิภา วาจาสัตย์ (2556) ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตเทศบาลเมืองวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดสระแก้ว พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตเทศบาลเมืองวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดสระแก้ว จำแนกตาม

ระดับการศึกษา โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับ เพ็ญศรี ไชยสลิ (2559) การมีส่วนร่วมและแนวทางการพัฒนาของผู้ปกครองในการจัดการเรียนรู้ระดับปฐมวัย โรงเรียนสาธิตอุดมศึกษา สังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า การมีส่วนร่วมและแนวทางการพัฒนาของผู้ปกครอง ในการจัดการเรียนรู้ระดับปฐมวัย โรงเรียนสาธิตอุดมศึกษา สังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา เอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวม และรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับ พัชรินทร์ สิทธิจินดา (2559) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านวิชาการของผู้ปกครอง นักเรียน โรงเรียนบ้านนาเหรียญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาชุมพร เขต 2 พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษาด้านวิชาการของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนบ้านนาเหรียญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาการประถมศึกษาชุมพร เขต 2 จำแนกวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้ พระมหาไถ่เพื่อพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ จำแนกตามระดับ อาชีพของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็น เพราะทางศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อพัฒนา คนพิการ ให้บริการด้วยบุคลากรที่มีคุณภาพและไม่คิดค่าใช้จ่ายอย่างเท่าเทียม ไม่ว่าผู้ปกครองหรือ ครอบครัวของนักเรียนที่มารับบริการจะประกอบอาชีพอะไร จึงทำให้การมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษาของผู้ปกครองไม่แตกต่างตามความแตกต่างทางอาชีพของผู้ปกครอง สอดคล้องกับ อรณุช ชัยยะวิริยะ (2552) ศึกษาเรื่องความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสตูล พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสตูล เมื่อจำแนกตามอาชีพของผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ เอกสิงห์ ชัยยศ (2551) ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัด การศึกษาของโรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านคลองหา-นาเตรียะ) สังกัดเทศบาลเมืองนาสาร จังหวัด สุราษฎร์ธานี พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านคลองหา-นาเตรียะ) สังกัดเทศบาลเมืองนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ ธรรมรัตน์ พงษ์ทอง (2559) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในเขตอำเภอเกาะหมาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา

ปฐมวัยในเขตอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามอาชีพ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้ พระมหาไถ่เพื่อพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ จำแนกตามรายได้ของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทางศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ ให้บริการด้วยบุคลากรที่มีคุณภาพและไม่คิดค่าใช้จ่ายอย่างเท่าเทียม ไม่ว่าผู้ปกครองหรือครอบครัวของนักเรียนที่มารับบริการจะประกอบอาชีพอะไร หรือมีรายได้เท่าใด จึงทำให้การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองไม่แตกต่างตามความแตกต่างทางรายได้ของผู้ปกครอง สอดคล้องกับ เพ็ญศรี ไชยสลิ (2559) ศึกษาการมีส่วนร่วมและแนวทางการพัฒนาของผู้ปกครองในการจัดการเรียนรู้ระดับปฐมวัย โรงเรียนสาธิตอุดมศึกษา สังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนรู้ระดับปฐมวัย โรงเรียนสาธิตอุดมศึกษา สังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 จำแนกตามรายได้ของผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ของผู้ปกครอง โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับ ทิพย์ทิวา วุฒิวิทย์ (2551) ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของ โรงเรียนลาดบัวหลวง ไพโรจน์วิทยา อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ลาดบัวหลวงไพโรจน์วิทยา อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้ พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ ผู้วิจัยขอเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในส่วนผลการวิจัย

1.1 ควรมีการประชุมผู้ปกครองเพื่อทำความเข้าใจ การสร้างความตระหนักและเห็นคุณค่าของการศึกษาเพื่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ นำตัวอย่างเด็กพิเศษในวัยทำงานที่ประสบความสำเร็จ สามารถเปลี่ยนจาก “ภาระ” สู่ “พลัง” ของครอบครัวและสังคม

1.2 ควรมีการประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษา มีการติดต่อและประสานข้อมูล เพื่อให้เกิดการบูรณาการการจัดการศึกษาที่เหมาะสมทั้งที่บ้านและศูนย์การเรียนรู้ ฯ

1.3 ควรมีการอบรมให้ความรู้ผู้ปกครองเกี่ยวกับความรู้ในการฟื้นฟูพัฒนาเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในแต่ละกลุ่ม

1.4 ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมมากขึ้นในการวางแผนและนโยบายร่วมถึงการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์ ฯ มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาโดยครอบครัว (Home school) สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ในประเทศไทย เนื่องจากข้อจำกัดของครอบครัว บางครอบครัวและข้อจำกัดในด้านทรัพยากรและบุคลากรที่มีความรู้ในการจัดการศึกษาพิเศษ ทำให้ เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษจำนวนมากไม่สามารถเข้าถึงสิทธิทางการศึกษาได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ครอบครัวนับเป็นหน่วยพื้นฐานและมีศักยภาพในการพัฒนาเด็กกลุ่มดังกล่าว หากได้รับการส่งเสริมและมีระบบสนับสนุนที่ชัดเจน การจัดการศึกษาโดยครอบครัว (Home school) ก็เป็นอีกทางเลือกสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในประเทศไทยอีกทางหนึ่ง ที่อาจมีบทบาทมากขึ้นในอนาคต

2.2 ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในรูปแบบอื่น ๆ เช่น การวิจัยเชิงคุณภาพ ที่เน้นการสัมภาษณ์เพื่อหาข้อมูล (In-dept interview) และการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบกลุ่ม (Focus group)

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2539). *คู่มือการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: *คุรุสภาลาดพร้าว*.
- กรมวิชาการ. (2544). *การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุดตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: *ศูนย์พัฒนาหลักสูตร*.
- กรมวิชาการ. (2550). *บทบาทของพ่อแม่ ผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: *คุรุสภา*.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการแก้ปัญหา*. กรุงเทพฯ: *ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย*.
- กัณธญาณี ศรีสุรภัย. (2559). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนพลุดาหลวงวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กุดยา ก่อสุวรรณ. (2550). *ทพ 541. การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่บกพร่องทางสติปัญญา*. กรุงเทพฯ: *คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*.
- ขนิษฐา เปรมพงษ์. (2550). *การศึกษายุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตร โรงเรียนเครือข่ายพระธาตุยาคูของพระเยซูเจ้าแห่งกรุงเทพฯ*. ปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาระดับมัธยมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จันทร์ รุ่งฟ้า. (2550). *การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เฉลิมชัย วาสะสิริ (2553). *บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริม การเรียนของนักเรียน ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามการรับรู้ของครูและนักเรียน*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสารัตถศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิพย์ทิวา วุฒิวัย. (2551). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของ โรงเรียนลาดบัวหลวง ไพโรจน์วิทยา อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

- ธรรมรัตน์ พงษ์ทอง. (2559). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน
ในเขตอำเภอแก่งหางแมว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี
เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นงคราญ พรทรัพย์ปัญญา. (2554). ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในอำเภอบ้านฉาง จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นพรัตน์ คงยืน. (2545). การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองใน โรงเรียนสังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษา จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- นภเนตร ธรรมบวร. (2541). บทบาทของครอบครัวกับการศึกษา: รายงานการวิจัยประกอบการ
ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ.
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. (2546). การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิคและกรณีตัวอย่าง.
กรุงเทพฯ: สิริลักษณ์การพิมพ์.
- นวิยา วาจาสัตย์. (2556). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของศูนย์พัฒนา
เด็กเล็ก ในเขตเทศบาลเมืองวังน้ำเขียว อำเภอสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว. งานนิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นันทนา แสนจำลาห์. (2554). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียน
บ้านบึง “มัญญูวิทยาการ” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 18.
งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- น้ำทิพย์ เสือสารรัตน์พ. (2548). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาในโรงเรียนอนุบาล
เอกชนกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ปกรณ ศรีตันทิพย์. (2553). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนนานาชาติ
ล้านนา จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- ปนัดดา พุทธินันท์. (2548). *ความต้องการและการได้มีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา โรงเรียนเทศบาลอินทปัญญา จังหวัดชลบุรี*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประนอม ถาวรสิน. (2549). *ความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน ประถมศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่สระแก้ว เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประยูร จันทร์เฒ. (2549). *การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนพัทธยา อรุโณทัย สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน*. งานนิพนธ์, การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไพบรยา สุขจิตฺ. (2551). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนใน โรงเรียนวัดชินวราราม อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี*. การค้นคว้าอิสระ ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- บัณฑิต เดชขันธ์. (2548). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียน บ้านนาดอกไม้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- บุญณภัทร์ เดือนกลาง. (2552). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านลาดใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- บุญเพ็ง กุละนาม. (2550). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียน บ้านหนองบัว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เบญจมาศ ทรัพย์มิชชัย. (2548). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาในการส่งเสริม การเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปทุมธานี เขต 1*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยปทุมธานี.

- พงศ์เทพ จิระโร. (2558). *หลักการวิจัยทางการศึกษา*. ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พะนากร มีภูคำ. (2553). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านค้อนราษฎร์ดำรงวิทย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนอร์ท กรุงเทพ.
- พัชรินทร์ สิทธิจินดา. (2559). *การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านวิชาการของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านนาหริ่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พัชรวิทย์ เกตุแก่นจันทร์. (2542). *ความหมายของความบกพร่องทางสติปัญญา*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เพ็ญศรี ไชยสลิ. (2559). *การมีส่วนร่วมและแนวทางการพัฒนาของผู้ปกครองในการจัดการเรียนรู้ระดับปฐมวัย โรงเรียนสาธิตอุดมศึกษา สังกัดคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2538). *การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ*. กรุงเทพฯ. ม.ป.พ.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2542). *การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพฯ: พีเออาร์ค แอนด์ ปรีนติ้ง.
- ผานิต นาคลำภา. (2555). *การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านเขาคันทรง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3 จังหวัดชลบุรี*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไพฑูริ์ สิทธิสุนทร. (2543). *บทบาทของผู้ปกครองในโรงเรียน*. *วารสารปฏิรูปการศึกษา*, 3(25), 23-24.
- มหรณพ ษะอนันต์. (2548). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามะเหลงเทร เขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.

- มณีรัตน์ วงศ์หงส์. (2554). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนอนุบาลระยอง สังกัดสำนักงานพื้นที่การประถมศึกษาของ เขต 1. งานนิพนธ์, การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- เมืองพัทยา. (2559). *โครงสร้าง/ หน่วยงาน. เข้าถึงได้จาก <http://www.pattaya.go.th/หน่วยงาน-และการติดต่อเรา/สำนักงานการศึกษา/>*
- รวิธดา เนื้อทอง. (2550). *ความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของ โรงเรียนแสงหิรัญ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- รัตน์ธิดา ฤชานันต์วิวัฒน์. (2554). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองรี. งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- รุ่ง แก้วแดง. (2543). *ปฏิรูปการศึกษาไทย (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.*
- โรงพยาบาลราชานุกุล. (2544). *ผลของการศึกษาความเข้าใจและการสื่อสารระหว่างการใช้สื่อด้วยการเล่านิทานกับการดูวิดีโอทัศน์ในกลุ่มบุคคลปัญญาอ่อนระดับปานกลาง. เข้าถึงได้จาก http://rajanukul.go.th/new/_admin/download/review0002095.pdf*
- วิจิต นันทสุวรรณ และจ่านงค์ แรกพิณิจ. (2541). *บทบาทของชุมชนกับการบริหาร. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.*
- สรिता อันสีละ. (2555). *การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานด้านวิชาการ ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเทศบาลมาตาพุด. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- ศรียา นิยมธรรม. (2542). *คู่มือครูและผู้ปกครอง สำหรับเด็กที่มีปัญหาการเรียนรู้-ความจำ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.*
- ศิริเพ็ญ เข็นจิต. (2549). *การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียนบ้านกะสัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- สมเกตต์ อุทธโยธา. (2539). *การใช้วิธีย้อนกลับอย่างต่อเนื่องในการสอนการช่วยเหลือตนเองของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเขาวนปัญญา 50-70. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*

- สมนึก พลอยประดับ. (2553). ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารการศึกษาโรงเรียน
สมคิดจิตต์วิทยา จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมยศ นาวิการ. (2545). การพัฒนาองค์การและการจูงใจ. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.
- สวาท อ่อนเกตุพล. (2550). การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครองนักเรียนใน
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- สุรพงษ์ รัตนโคตร. (2551). การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนมัธยมทับทิมสยาม 04 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
สุรินทร์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- สิริพร สุมนดิษฐ์. (2549). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนา การจัดการเรียน การสอนของ
โรงเรียนกองทัพกอบกู้สัมภวิสัยสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการ
ส่งเสริมการศึกษา เอกชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- สุวัช พานิชวงษ์. (2546). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการส่งเสริมการเรียนรู้ของ
นักเรียนในเขตอำเภอเมืองสุพรรณบุรี. ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุวิมล อุดมพิริยะศักดิ์. (2538). คู่มือการเลี้ยงดูเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นสำหรับผู้ปกครอง
(พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กตาบอดและครอบครัว
สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- สำนักปลัดเมืองพัทยา. (2560). ประชากรเขตเมืองพัทยา. ชลบุรี: ฝ่ายทะเบียนและบัตรประชาชน.
- อรนุช ชัยยะวิริยะ. (2552). ศึกษาเรื่องความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง
นักเรียน ใน โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสตูล. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อุษณีย์ ค้างบ้านยาง. (2556). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มี
ความบกพร่องทางการเรียนรู้ใน โรงเรียนเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา
การศึกษาพิเศษ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

- เอกสิงห์ ชัยยศ. (2551). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านคลองหา-นาเตรียะ) สังกัดเทศบาลเมืองนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- Barnes, R. A. (1995). African American parents's involvement in their children's schooling. *Dissertation Abstracts International*, 55(10), 315-A.
- Best, J. W., & Kahn, J. V. (1993). *Research in education* (7th ed.). Boston: Allyn and Bacon.
- Cohen, J. M., & Uphoff, N. T. (1977). Participation's place in rural development: Seeking clarity through specificity. *World Development*, 8(3), 213-235.
- Cronin, J. J., & Taylor, S. A. (1992) Measuring service quality a reexamination and extension. *Journal of Marketing*, 56, 55-68.
- Douglah, M. (1970). Some perspective on the phenomenon of participation. *Adult Education Journal*, 20(2), 88-98.
- Fantuzzo, J., Tighe E., & Childs, S. (2000). Family involvement questionnaire: A multivariate assessment of family participation in early childhood education. *Journal of Education Psychology*, 92(2), 367-376.
- Gustavo. W. (1992). *Community participation proceeding*. Columbia: Habinet.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sampling size for research activities. *Journal of Education and Psychological Measurement*, 30(3), 670-610.
- Midgley, J., Hall, A., Hardiman, M., & Narine, D. (1986). *Community participation social development and the state*. London: Methuen & Co.
- Morrison, G. S. (1996). *Early childhood education today*. Columbus, Ohio: Merrill-Prentice Hall.
- Pauline, O. M. (2003). Family participation in early childhood education. *Dissertation Abstracts Interational*, 64 (8), 3909-A.
- Ryndak, D. L., & Alper, S. (1996). *Curriculum content for students with moderate and severe disabilities in inclusive settings*. Boston, MA: Allyn & Bacon.
- Vroom, V. H., & Yetton, P. W. (1973). *Leadership and decision making*. Pittsburgh, PA: University of Pittsburgh Press.
- Whang, I. (1981). *Management of rural change in Korea: The Sammual Undong*. Seoul: Seoul Nation University Press.

White, A., T. (1982). *Why community participation a discussion of the argument go the argument go community participation: Current issue and lesson leaned.*
New York: United Nation Children's Fund.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือวิจัย
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ. 6621.8/ ว. 986

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

30 กันยายน 2558

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย

เรียน

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. เล่าโครงการวิจัย
2. เครื่องมือในการวิจัย

เนื่องด้วย นายสุเมธ พลคะชา นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต แผนก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ภาคพิเศษ รหัส 57920588 ได้รับความเห็นชอบให้ทำงานนิพนธ์เรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่ เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ ธีระวิชิตระกูล เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ศูนย์นวัตกรรม การบริหารและผู้นำทางการศึกษาได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าศูนย์นวัตกรรมกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ. 6621.8/ ว.987

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

30 กันยายน 2558

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

เรียน

เนื่องด้วย นายสุเมธ พลคะชา นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต แผนก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ภาคพิเศษ รหัส 57920588 ได้รับความเห็นชอบให้ทำงานนิพนธ์เรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุญา ชีระวิชิตระกุล เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ ศูนย์นวัตกรรมการบริหาร และผู้นำทางการศึกษา มีความประสงค์ ขอบความอนุเคราะห์จากท่านเพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ. 6621.8/ ว. 988

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

30 กันยายน 2558

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ประธานมูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ

เนื่องด้วย นายสุเมธ พลคะชา นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต แผนก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ภาคพิเศษ รหัส 57920588 ได้รับความเห็นชอบให้ทำงานนิพนธ์เรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของ ศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สฎายุ ธีระวิชิตระกูล เป็นประธาน กรรมการควบคุมงานนิพนธ์ ศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา มีความประสงค์ จะขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่
เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ

*****

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการใน 4 ด้าน
ได้แก่

1. การปฏิบัติงานในโรงเรียน
2. กระบวนการจัดการศึกษา
3. การพัฒนา
4. การมีส่วนร่วมในแบบสมบูรณ

ข้อมูลในการตอบแบบสอบถามของท่าน ผู้วิจัยจะนำไปประมวลผลเป็นภาพรวม
จึงขอความกรุณาจากท่านได้ตอบตรงกับสภาพความเป็นจริง คำตอบของท่านจึงมีความสำคัญ
และมีประโยชน์ต่อการวิจัยอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ และเสียสละเวลาตอบแบบสอบถาม ณ
โอกาสนี้

สุเมธ พลคะชา

นิติระดับบัณฑิตศึกษา

สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) ตามความเป็นจริงของท่าน

1. ระดับการศึกษา

( ) ต่ำกว่าปริญญาตรี ( ) ปริญญาตรีขึ้นไป

2. อาชีพ

( ) ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว ( ) รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ

( ) รับจ้าง ( ) อื่น ๆ ระบุ.....

3. รายได้

( ) ต่ำกว่า 15,000 บาท ( ) ตั้งแต่ 15,000 บาท ขึ้นไป

ตอนที่ 2 การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่ เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการใน 4 ด้าน

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความในแบบสอบถามแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน □

ตรงกับระดับความต้องการมีส่วนร่วมในข้อความนั้น ๆ ตามความเป็นจริงของท่าน

ระดับความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน มี 5 ระดับ คือ

ระดับ 5 หมายถึง ความต้องการมีส่วนร่วมมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ความต้องการมีส่วนร่วมมาก

ระดับ 3 หมายถึง ความต้องการมีส่วนร่วมปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ความต้องการมีส่วนร่วมน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ความต้องการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ข้อ	รายการ	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.1	ด้านที่ 1 การปฏิบัติงานในโรงเรียน ร่วมจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล					
1.2	ร่วมกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่น					

ข้อ	รายการ	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.3	ร่วมหาสาเหตุที่เป็นปัญหาของบุตรหลาน					
1.4	ร่วมหาวิธีการจัดการศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น					
1.5	ร่วมประเมินความก้าวหน้าของพัฒนาการของบุตรหลาน					
1.6	ร่วมมือกับทางศูนย์ ฯ เพื่อกระตุ้นพัฒนาการบุตรหลาน					
	ด้านที่ 2 กระบวนการจัดการศึกษา					
2.1	ร่วมส่งเสริมให้บุตรหลานนำคอมพิวเตอร์ใช้ชีวิตประจำวัน					
2.2	ร่วมกิจกรรมที่ศูนย์ ฯ จัดขึ้น เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของบุตรหลาน					
2.3	ร่วมส่งเสริมให้บุตรหลานปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสามารถของตนเอง					
2.4	ร่วมสนับสนุนการฝึกอาชีพที่สอดคล้องกับความสามารถของบุตรหลาน					
2.5	ร่วมประเมินความพร้อมด้านการเรียนรู้ของบุตรหลาน					
2.6	ร่วมประเมินความพร้อมด้านการอยู่ร่วมกับสังคมกับทางศูนย์การเรียนรู้ ฯ ให้เหมาะสมกับศักยภาพของบุตรหลาน					
2.7	ร่วมประเมินความก้าวหน้าด้านการเรียนรู้ร่วมกับศูนย์ ฯ ให้เหมาะสมกับศักยภาพของบุตรหลาน					

ข้อ	รายการ	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
2.7	ร่วมประเมินความก้าวหน้าด้านการการอยู่ร่วมกับสังคมกับทางศูนย์ฯ ให้เหมาะสมกับศักยภาพของบุตรหลาน					
2.8	ร่วมจัดหาอุปกรณ์การเรียนให้กับบุตรหลาน					
2.9	ร่วมฝึกทักษะทางสังคมในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น					
2.10	เล่นกับเพื่อน การปฏิบัติตนในสังคม					
	ด้านที่ 3 การพัฒนา					
3.1	ร่วมจัดสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้เอื้ออำนวยต่อกระบวนการเรียนรู้และการคิดสร้างสรรค์					
3.2	ร่วมอ่านหนังสือที่มีประโยชน์ให้กับบุตรหลาน โดยคำนึงถึงวัยและพัฒนาการเป็นหลัก					
3.3	ร่วมเลือกรายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์ โดยคำนึงถึงวัยและพัฒนาการเป็นหลัก					
3.4	ร่วมฝึกทักษะด้านการอ่านให้บุตรหลานในแง่มุมต่าง ๆ					
3.5	ร่วมฝึกทักษะด้านการเขียนให้บุตรหลานในแง่มุมต่าง ๆ					
3.6	ร่วมฝึกทักษะด้านการคิดคำนวณให้บุตรหลานในแง่มุมต่าง ๆ					
	ด้านที่ 4 การมีส่วนร่วมในแบบสมบูรณ					
4.1	ร่วมประชุมเชิงปฏิบัติเพื่อแนะนำวิธีปฏิบัติและการดำเนินงานของศูนย์ฯ					
4.2	ร่วมรับรู้ข้อมูลเกี่ยวศูนย์ฯ เช่น นโยบายการจัดการเรียนการสอน กิจกรรมของศูนย์ฯ					
4.3	ร่วมดูแลสุขภาพของบุตรหลานให้มีร่างกายที่สมบูรณ์					

ข้อ	รายการ	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
4.4	ร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาบุตรหลานตามศักยภาพ					
4.5	ร่วมเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายและการสรรหาบุคลากรของศูนย์ฯ					
4.6	ร่วมติดตามพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ที่เกิดกับบุตรหลาน เพื่อร่วมกันหาแนวทางแก้ไข					

ภาคผนวก ค

คำอธิบายจำแนกรายชื่อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตารางที่ 13 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาเด็กพิเศษ ภายใต้มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (<i>r</i>)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (<i>r</i>)
1	0.53	26	0.91
2	0.88	27	0.90
3	0.91	28	0.88
4	0.89		
5	0.94		
6	0.93		
7	0.73		
8	0.44		
9	0.54		
10	0.63		
11	0.97		
12	0.97		
13	0.88		
14	0.90		
15	0.66		
16	0.94		
17	0.94		
18	0.94		
19	0.92		
20	0.66		
21	0.82		
22	0.98		
23	0.99		
24	0.59		
25	0.43		

หมายเหตุ: ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับ แอลฟา (α) = .98

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายสุเมธ พลคะชา
วัน เดือน ปี เกิด	21 กันยายน พ.ศ. 2516
สถานที่เกิด	จังหวัดขอนแก่น
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 440 หมู่ 9 ตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี
ตำแหน่งและประวัติการทำงาน	
ปัจจุบัน	ผู้จัดการ ศูนย์การเรียนรู้พระมหาไถ่เพื่อพัฒนาเด็กพิเศษ มูลนิธิพระมหาไถ่เพื่อการพัฒนาคนพิการ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2543	วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (ไฟฟ้า) มหาวิทยาลัยขอนแก่น
พ.ศ. 2553	ประกาศนียบัตรบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
พ.ศ. 2558	การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา